

Παρουσίες

Μαρία Φωτίου-Βλάχου

«Ελάτε να παραστήσουμε
τους δυνατούς,
να χαρίσουμε στους νικημένους
βάθρα.
Να μιλήσουμε για τους αιώνες:
Κουβαλάνε
τα βήματα που βαδίσαμε
σε τελεσιδικές επελάσεις.
Ελάτε να διαβάσουμε τον τρόπο
μέσα από την αντίσταση στο σκοτάδι,
να σκεφτούμε τη διαδοχή
των επερχόμενων,
την ανάσταση
του δίκαιου αγρηγού,
την πορεία του ελεύθερου δρόμου,
την κραυγή μας για μνήμη.
Έλατε να μιλήσουμε γι' αυτούς
που θα χουν πιθανότητα για Ειρήνη.»

Η Μαρία Φωτίου-Βλάχου, γεννήθηκε στη Νέα Ιωνία Βόλου, καμαρώνει όμως για την Μικρασιατική καταγωγή της.

Ολοκλήρωσε τις εγκύκλιες σπουδές της στη Γαλλική Σχολή «Άγιος Ιω-

σίφ» Βόλου. Στην Αθήνα ήρθε για να συνεχίσει τις σπουδές της και έκτοτε κατοικεί με την οικογένειά της.

Σπούδασε Γαλλική φιλολογία και αγγλικά, και επαγγελματικά ασχολήθηκε με τον τουρισμό, φθάνοντας στο βαθμό του διευθυντή πωλήσεων.

Στα Γράμματα εμφανίστηκε το 1977 με την ποιητική συλλογή «Πίσω από τη σιωπή». Έχει εκδόσει ακόμα τις ποιητικές συλλογές «Ρωγμές» (1979), «Χαμηλά ν' ακούς τη φωνή σου» (1983), «Κρατήρες» (1985), «Η πέμπτη ανάπλαση» (1988) και «Στοχαστής τον ανέμου» (1991).

Στο χώρο του δοκιμίου έχει ασχοληθεί εμπειριστατωμένα με τον Κ. Καβάφη (έχει γίνει ομιλία της σχετική στη Στέγη Καλών Τεχνών και Γραμμάτων), τον Γ. Ρίτσο («Η γυναίκα στην ποίηση του Ρίτσου»), κυρίως όμως με το έργο του Ν. Βρεττάκου. Έχει κάνει δεκάδες ομιλίες για τον ποιητή και το έργο του. Εργασίες της έχουν δημοσιευθεί σε περιοδικά και εφημερίδες. Επίσης, έχει ασχοληθεί με το θέμα «Η Γυναίκα στην κοινωνία του σήμερα, του χθες και του

Τη Μαρία Φωτίου-Βλάχου, τη γνώρισα όταν προτάθηκε από την Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών, ως μέλος της Κριτικής Επιτροπής Ποιήσεως, για τον διαγωνισμό που είχε προκηρυχθεί στα πλαίσια της Β΄ Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας. Είναι ένας άνθρωπος ζεστός, που πάντα με χαμόγελο προσπαθεί να ανακαλύψει ό,τι καλό υπάρχει, με την πίστη πως πάντα κάτι καλό υπάρχει σε όλους και σε όλα.

Έζησα από κοντά την αγωνία της να μην αδικήσει κανέναν από τους χρινόμενους, την πάλη με τη συνείδησή της, μήπως και κάνει κάποιο λάθος, τη σεμνότητα με την οποία ανέλυε τις θέσεις της, τη χαρά της για την δυνατότητα των νέων να γράφουν ποιήματα.

Ένας άνθρωπος απλός, αξιωματικός, πρόθυμος να βοηθήσει, να ακούσει, να δεχθεί την κριτική για το έργο της, και όλα αυτά με ένα απροσποίητο χαμόγελο, μία βαθειά ζεστασιά, μια διάθεση φιλική, αφοπλιστικά γαλήνια.

«Ασκήθηκε να μη δείχνει,
να μην ανακοινώνει -σαν ορκισμέ-
νος-

να μη θυμώνει.

Κυρίως να μη λυπάται εκείνους
που υποκριθήκαν την αθανασία»

αύριο» και με το έργο των συγγραφέων Κ. Νεοφωτιστού, Ε. Λάγχε και Δ. Αλέξιου.

Υπήρξε γενική γραμματέας της Ένωσης Νέων Ελλήνων Λογοτεχνών και πρόσφατα της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών, τη οποίας είναι μέλος από το 1980.

Ποιήματά της έχουν μεταφραστεί στα γαλλικά, βουλγαρικά, ισπανικά και ρουμάνικα. Έχει τιμηθεί για την προσφορά της με ειδικό δίπλωμα από τον Δήμο της Αθήνας, κατά τον εορτασμό για τα 150 χρόνια της «Αθήνας, Πρωτεύουσας του Ελληνικού Κράτους».

Συμμετείχε στο δίσκο του Μιχάλη Κατσαρού, με μελοποιημένα ποιήματα νέων ποιητών. Έχει πάρει μέρος στο Συνέδριο Ευρωπαίων Συγγραφέων στην Σεγκόβια της Ισπανίας το 1987 και στο Διεθνές Συνέδριο Ποίησης στη Σόφια στη Βουλγαρία το 1986.

Διαβάζοντας την ποίηση της Μαρίας Φωτίου-Βλάχου, έχεις την αίσθηση ότι «στιβει» την ψυχή της για να βρει απάντηση στα μεγάλα «γιατί» της ανθρωπότητας, που έχουν ενσωματωθεί στη δική της σκέψη, έχουν γίνει μέρος του είναι της, μέρος της απολογίας της στη ζωή, κομμάτι αναζήτησης, προσφοράς, αμφιβολίας, πώσης και ανάτασης.

«Λένε: η ιστορία ξανάρχεται.

Ίσως έχει το λόγο της.

Κανείς δεν προλαβαίνει

να καταγράψει την αποσύνθεση

της δικής του γενιάς.»

Αλλού υψώνει τη φωνή της, προσπαθώντας να σπάσει τους φραγμούς της υποταγής και της αδιαφορίας,

*«Είναι η φωνή μου καθαρή
κι αυτό δεν είναι ανταμοιβή
μόνο δικαίωμα.»*

Κι αλλού διαλέγει την αναρρίχηση στο φως, που είναι ο κύριος σκοπός της ζωής και η τελική της δικαίωση.

*«Ελίσσομαι στο χάος που χαμογελά
κι ενώ κάθε νύχτα μαθαίνω το θάνατο
ετοιμάζομαι να τρέξω το πρωί.»*

Οι λέξεις μεστές, γυμνές από περιτολογίες. Ο στίχος απαλλαγμένος από χαλαρότητες, το μέτρο έξω από καλούπια.

Οι εικόνες εναλλάσσονται στη φαντασία του αναγνώστη, πλάθονται με τις δικές του εμπειρίες, γίνονται τμήμα του όλου.

«Πορεύομαι μαθαίνοντας

αργίζω την ευθεία

κνοφορώ την ελπίδα

της γέννησης ή της ανάστασης.»

Ο άνθρωπος έχει ανάγκη την ελπίδα, η ζωή έχει ανάγκη την αναγέννηση. Μέσα από τον πόνο περνάει μια ακτίνα, κι αυτή την ακτίνα προσπαθεί ν' ανακαλύψει στην ποίησή της η Μαρία Φωτίου-Βλάχου. Κάποτε της ξεφεύγει, μα επίμονα ζητάει να τη βρει, σκύβοντας στις ρίζες της, ζητώντας να πιανει από την αρχή του κόσμου, όπου αναβλύζει η αγνότητα και λάμπει η αλήθεια.

«Πλένεις την πίκρα της ρίζας σου

στη θάλασσα

εκείνη την αλλάζει σε αρωμα

πετρώνει στα χείλη σου»

Γίνεται τρυφερή στην αδυναμία της, «Πίσω από τα λόγια αναπνέει το μεγάλο

το μη ειπωμένο»

αισιόδοξη στην ανάγκη συμμετοχής στη ζωή,

«Η ζωή επιτηρεί

την πορεία του φωτός

και λιώνει

από ευχαρίστηση...»

και καταγγέλει τον συμβιβασμό της ψεύτικης ύπαρξης ως την κυριότερη αιτία σκοταδισμού, εξαθλίωσης, ανυπαρξίας.

«Συνθήκη η ζωή,

την καταγγέλει ο θάνατος»

Η Μαρία Φωτίου-Βλάχου, καταφέρνει με την ποίησή της να σταθεί δίπλα στον άνθρωπο, όχι για να τον ξεγελάσει ωραιοποιώντας γεγονότα και καταστάσεις, μα για να τον σταθεροποιήσει στο φως που δίνει η προσφορά και η προσπάθεια,

«Όλο και κάτι απομένει

όταν σκάβεις ένα μονοπάτι»

υπογραμμίζοντας με σοφία τη μικρότητα της ύπαρξης μέσα στο θαύμα της δημιουργίας.

«Αν πέσω έξω από τη γη

θα υπόλοιπα

θα μπόνε στο ρυθμό

από μόνα τους.»

Στη Μαρία Φωτίου-Βλάχου, η Πρωτανεία απένειμε μετάλλιο για την προσφορά της στην Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα.

Ευγενία Γ. Κουτσουλιέρη

Συζητήσεις

Η έρευνα στην Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση

Τελευταίος σταθμός στον κύκλο συζητήσεων υπό τη γενική θεματολογία «Η Τεχνολογία στην Κοινωνία» που πραγματοποιήθηκε στη Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα, ήταν η συζήτηση με τίτλο: «Η Έρευνα στην Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση». Στο «στοργυλό τραπέζι» συμμετείχαν ο καθηγητής και πρόεδρος του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών **Ε. Κουνιάς**, ο καθηγητής και αντιπρύτανης του Οικονομικού Πανεπιστημίου **Ν. Χριστοδουλάκης**, ο αναπληρωτής καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών **Π. Μπερχάκης** και ο αναπληρωτής

καθηγητής του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του ΕΜΠ **Ε. Συκάς**. Συντονιστής της συζήτησης ήταν ο καθηγητής του Τμήματος Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών και αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ερευνών του ΕΜΠ **Θ. Λουκάκης**.

Ο **Θ. Λουκάκης** αναφέρθηκε αρχικά στις αλλαγές που έχουν επέλθει στην ερευνητική πρακτική των ελληνικών ΑΕΙ και του ΕΜΠ ειδικότερα, για το οποίο τόνισε ότι εμφανίζει ραγδαία αύξηση των επιχορηγούμενων ερευνητικών προγραμμάτων τα τελευταία χρόνια, πράγμα που αποτυπώνεται και

στην υπό έκδοση «Λενη Βίβλο Έρευνας» του Ιδρύματος. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στο ζήτημα της διεύθυνσης της ερευνητικής πρακτικής και στα προπτυχιακά εξάμηνα, ενώ υπογράμμισε την προσπάθεια του ΕΜΠ να δημιουργήσει διεπιστημονικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Ο **Ε. Κουνιάς** στάθηκε κριτικά σε διάφορες όψεις της ερευνητικής δραστηριότητας στα ελληνικά πανεπιστήμια, αναφερόμενος στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο ερευνητικός προσανατολισμός των σπουδών από φαινόμενα θεσμικής καθυστέρησης στις μεταπτυχιακές σπουδές. Τόνισε επίσης το στοιχείο ατομικότη-

τας και συνακόλουθου επιρροασμού των ερευνητών ανάλογα με τον φορέα χρηματοδότησής τους, σε αντίθεση με την ευκαταία συλλογικότητα που λειτουργεί θετικά για τα ίδια τα ΑΕΙ. Έθεσε επίσης το ερώτημα του κατά πόσο η έρευνα αποβαίνει τελικά εις βάρος της διδακτικής πρακτικής στα πανεπιστήμια. Ο Ν. Χριστοδουλάκης προέβη αρχικά σε μια, κατά τη γνώμη του, αναγκαία διάκριση μεταξύ έρευνας (με την έννοια της θεωρίας και της καινοτομίας) και μελέτης (που αφορά κυρίως το πρακτικό σκέλος της εφαρμογής). Κύριος φορέας ζήτησης ερευνών στις οικονομικές επιστήμες είναι το κράτος, γεγονός που επιφέρει ορισμένες στρεβλώσεις. Επίσης τόνισε χαρακτηριστικά ότι «η οικονομική έρευνα είναι ιδιαίτερα υψηλής στάθμης στην Ελλάδα, απολαμβάνει διεθνούς αναγνώρισης, αλλά στερείται εσωτερικής αποδοχής αυτής της αναγνώρισης». Ο Π. Μπεχράκης επισήμανε ότι στον το-

μέα της ιατρικής έρευνας, η ελληνική παρουσία σε διεθνές επίπεδο και σε επίπεδο ανταγωνιστικών προγραμματιών της ΕΟΚ, είναι αρκετά ικανοποιητική. Όμως, αυτή η παρουσία οφείλεται κυρίως στη θετική παρουσία λίγων ερευνητών, και δεν ισχύει για το μέσο όρο του ιατρικού χώρου. Υπογράμμισε

επίσης τις υστερήσεις και ελλείψεις που υπάρχουν στον τομέα της εγχώριας παραγωγής ερευνητών. Ο Ε. Συκάς, ορμώμενος από την εμπειρία του Τμήματος Ηλεκτρολόγων και Μηχανικών Υπολογιστών, τόνισε ότι έχουν δημιουργηθεί ευνοϊκές συνθήκες (κρίσιμη μάζα, μέσα, χρηματοδότηση) ώστε να παραχθεί ερευνητικό έργο. Η έρευνα τροφοδοτείται από τις εξελίξεις και τη δημιουργία νέων αναγκών στην ελληνική βιομηχανία και τα προγράμματα της ΕΟΚ, γεγονός που επέτρεψε τη συγκράτηση μεταπτυχιακών σπουδαστών στο Ίδρυμα, πράγμα που τελικά αποβαίνει υπέρ του ελληνικού πανεπιστημίου.

Στην συζήτηση που ακολούθησε, εθίγησαν και άλλες όψεις της ερευνητικής δραστηριότητας των ελληνικών πανεπιστημίων. Λεπτομέρειες θα παρατεθούν σε ειδικό αφιέρωμα σε μελλοντικό τεύχος του Πυρφόρου.

Μουσικές εκδηλώσεις

Συναυλία της Μικτής Χορωδίας και Ορχήστρας του ΕΜΠ

Ω μάνα Ελλάδα, αγάλλασαν απ' τους χορούς Σου οι κάμποι!

Κοίτα πως δράμει η νύχτη Σου κι από τον ιδρώ λάμπει,

σα να κινάει συμπεθεριό στον Μάη το περβόλι!

(*Διθύραμβος II, Αγγ. Συνελιανού*)

Στο κατάνεστο θέατρο ΠΑΛΛΑΣ, την 20.12.1992, δόθηκε με μεγάλη επιτυχία η συναυλία της Μικτής Χορωδίας και Ορχήστρας του ΕΜΠ, με την οποία έκλεισαν και τυπικά οι εκδηλώσεις της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν: η Μικτή Χορωδία νέων Δήμου Βύρωνα (σε διδασκαλία του διευθυντού της Γιώργου Αρβανίτη), η Μουσική Εταιρεία Επιστημόνων και η Καλλιτεχνική Εταιρεία Επιστημόνων.

Τη μικτή Χορωδία και Ορχήστρα, διηύθυνε ο διευθυντής του Μουσικού Τμήματος ΕΜΠ, συνθέτης *Βασίλης Μακροδής*.

Στο πρώτο μέρος της Συναυλίας, με διευθυντή ορχήστρας το *Βασίλη Μακροδής* ακούσαμε:

α. Το Κοντσέρτο αρ. 9 σε μι ύφεση μεζονα του *W. A. MOZART* Κ.271 με το νεαρό πιανίστα *Θανάση Τρι-*

κούπη, που τον χαρακτήρισε μιά έξοχη ερμηνεία με όλες εκείνες τις ιδιαιτερότητες του Μότσαρτ. Η διαύγεια και η σταθερή ποιότητα του ήχου ήταν έντονες σε όλη τη διάρκεια του έργου.

β. Το Κοντσέρτο για Βιολοντσέλο και Ορχήστρα, Op. 14 αριθμ. 5 σε μι ελάσσονα του *ANTONIO VIVALDI* με σολίστα το *Λεωτέρη Παλασταύρου*. Σε μιά απόλυτα

αρμονική συνεργασία σολίστα και μαέστρου, ο *Λεωτέρης Παλασταύρου* γοήτευσε για ακόμη μια φορά το κοινό, που τον καταχειροκρότησε.

Τα τέσσερα μέρη του έργου κύλισαν με έκφραση, πνευματικότητα, και δεξιοτεχνία. Ήταν μία γοητευτική ερμηνεία: μια απόδοση της ουσίας του έργου.

γ. Το έργο για ορχήστρα εγχόρδων και καστανιέτες *LA MUSICA NOTTURNA DI MADRID* του *LUIGI BOCCHERINI* σε διασκευή του Βασίλη Μακρσίδη. Το έργο αυτό εμφανίζεται με σόλο Ταμπούρο και έγχορδα. Με τη νέα του μορφή, το έργο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Καστανιέτες έπαιξε η Ισπανίδα *MARIELA CARRETERO* με εκπληκτική δεξιοτεχνία και μπρίο.

Τα τρία πιο πάνω έργα ακούσαμε με μία απόλυτα πευθαρχημένη Ορχήστρα, κάτω από τη στιβαρή μαγκιέτα του διευθυντή της Βασίλη Μακρσίδη, ο οποίος την οδήγησε με την προσωπική του, σφραγίδα σε ποιτική και σταθερή ερμηνεία.

Το δεύτερο μέρος ήταν μια πανδαισία, μια ανάταση, μια μαγεγία μιας τέλει καλλιτεχνικής χαράς. Εκατόν πενήντα μουσικοί -Χορωδίας, Ορχήστρας- δύο έργα για Μικτή Χορωδία και Ορχήστρα του Συνθέτη *Βασίλη Μακρσίδη*. Σε άφογη εκτέλεση απολαύσαμε χαρακτηριστικά τέμνη, τους χρωματισμούς, την ευαισθησία και τον απόλυτο σεβασμό συνδυασμό συλλαβών - φθόγγων.

α) *Ο ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ* σε ποίηση του *Ανδρέα Κάλβου*.

Η καταπληκτική κατάδυση του συνθέτη στα μύγια της ουσίας της Καλβικής ποίησης, ήταν μια έρευνα σε βάθος και εκεί οφείλεται το θαυμαστό αποτέλεσμα, τον πνευματικού περιεχομένου και της ιδιόμορφης μετρικής υποδομής.

Ποίημα και μουσική έδεσαν σε ένα υπέρχορο ενιαίο σύνολο, που γοήτευσε το ακροατήριο και αν κρίνει κανείς από τα παραπεταμένα και θερικά χειροκροτήματα.

Η συμβολή της σοπράνο *Μαρίας Ματθαίουδάκη*, της μέτζο σοπράνο *Λί-*

νας Τέντζερη και του βαρύτονου *Κυριάκου Καλαϊτζίδη* ήταν πολύ θετικές.

Εντύπωση προκάλεσε η δραματικότητα με την οποία ερμήνευσε το σόλο της η κ. *Λίνα Τέντζερη*.

Το έργο αφιερώθηκε από το συνθέτη *Β. Μακρσίδη* στη Σύγκλητο της 26.3.92 και τον Πρύτανη του ΕΜΠ, *Ν. Μαρκάτο*.

β) *ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ II* σε ποίηση *Άγγελου Σικελιανού*

Το έργο γράφτηκε το 1971 για Μικτή Χορωδία, Συμφωνική Ορχήστρα και σόλο βαρύτονο. Εδώ θαυμάσαμε το συνθέτη για την εκπληκτική εναλλαγή των ρυθμών, των πλέον Ελληνικών ρυθμών, όπως 3/4 Τσάμκος, 7/8 Καλαματιανός.

Ήταν μια ψυχική ανάταση, η διαδοχή των μερών του έργου με πολύ πνευματώδη γεφυρώματα, η άφογη εκτέλεση και το ερμηνευτικό αποτέλεσμα.

Η εισαγωγή που μας ξάφνιασε με το σπύλ της και η έναρξη του έργου με σόλο βαρύτονο, ερμήνευτηκε με αριστεία από το φωνητικό талант του *Κυριάκου Καλαϊτζίδη*.

Όσον αφορά το μάετρο *Βασ. Μακρσίδη*, είναι αλήθεια ότι έχουμε μπροστά μας έναν θαυμάσιο συνθέτη και έναν προικισμένο διευθυντή ορχήστρας, που οδήγησε τα δύσκολα έργα του προγράμματος σε ένα άριστο αποτέλεσμα με την ευαισθησία που τον διακρίνει, έναν άνθρωπο που γνωρίζει τι θέλει κάθε στιγμή, με την ικανότητα να το μεταδίδει στους συνεργάτες του, να ασκεί γοητεία και να συναρπάζει το ακροατήριο του.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν οι μουσικοί και χορωδοί:

1) Χορωδία ΕΜΠ (Δ/ντής *Βασ. Μακρσίδης*)

SOPRANI

Ανδρονίκου Ευαγγελία
Αντωνοπούλου Όλγα
Ζαχοπούλου Αικατερίνη
Ηρακλέους Γαλάτεια
Λυρούδια Κωνσταντίνα
Λειβαδάρα Αικατερίνη
Μαλλιαρουδάκη Ζωγραφιά
Περδικάρη Αυρηλία
Σταυροδμή Στάσια
Σαλιβαρά Ιωάννα
Τσοπανέλλη Αννίτα
Τουτουδάκη Λένα
Φιλίου Χρυσούλα
Φραγκούλη Μαρία
Χατζηθεοδώρου Φωτεινή

TENORI

Αλεξόπουλος Παναγιώτης
Βρακατσέλης Θεόδωρος
Γεωργαντέλης Ιωάννης
Δάφνης Τάσος
Κοταράς Αναστάσιος
Καναρτζής Ιωακείμ
Κοζάνης Στέφανος
Κωστάκης Μάριος
Λιμοτυράκης Σωτήριος
Πέλλας Τρύφων
Προσπαθόπουλος Άρης
Σούνδιας Εμμανουήλ
Φιστουρής Δημοσθένης
Φραντζικινάκης Ιωάννης

CONTRALTI

Αραμπατζή Σίσσυ
Διαμαντίκου Νάντια
Καλέκη Καλλιόπη
Καμπουλάκη Ράνια
Καριντζή Φλώρα
Κατερίνη Ασημίνα
Κατραουζίου Δήμητρα
Κουτσούκου Βούλα
Λούκα Ευαγγελία
Μελισσού Βιβή
Ράπτη Νίχη
Σπυριδάκη Μαριάννα
Σπυροπούλου Εύη
Σκαμινέλη Φωτεινή
Τζήλου Κυπαρισσό
Χριστοφιλοπούλου Ναντία

BASSI

Ανδρούτσος Αριστείδης
Αγγελόπουλος Λεωνίδας
Ζαχαριάδης Χαρίλαος
Καμπούρης Κωνσταντίνος
Μακροδημήτρης Αντώνης
Παναγιωτίδης Παύλος
Παπακωνσταντίνου Θανάσης
Πατάς Σπύρος
Προσπαθόπουλος Ιωάννης

Σπανάκης Γεώργιος
Σταθάκης Γεώργιος
Σταθόπουλος Αναστάσιος
Τουμακάκης Αλέξανδρος
Χριστοφίδης Αντώνης

Χορωδία Δήμου Βύρωνα
(Δ/ντής Γ. Αρβανίτης)

SOPRANI

Ανδρέακου Μήνα
Βλάχου Σμαράγδα
Γκεβέζου Δήμητρα
Ζαγγογιάννη Ειρήνη
Θεωνά Λιάνα
Κουτσάκη Ειρήνη
Καταρού Χριστιάνα
Κόνιακ Αγγελίνα
Κόμη Σοφία
Κορμέντζα Μαρία
Λουδάρου Έφη
Μασούρα Ελένη
Μαρτάκη Αικατερίνη
Μπακογιάννη Φωτεινή
Μαλλιαρού Αικατερίνη
Μπράτσου Ελένη
Μωραΐτου Μαρία
Παπακωνσταντίνου Δανάη
Σκάρα Ευγενία
Σταύρου Αριάδνη
Τσιμπόκαλου Γιολάντα
Τσαλίκη Σοφία
Χρόνη Γεωργία
Χουλιάρη Αναστασία
Χριστοδούλου Τίνα

ALTI

Βουνάτσου Νατάσα
Δημητράκοπούλου Αθηνά
Ζαγγογιάννη Πόπη
Θεοδόση Μαρία
Καραμυτσοπούλου Πέγκη
Καραδήμα Ανδριάνα
Καρακωσταντή Παναγιώτα
Μαρσέλου Χριστίνα
Μουζοκοπάκη Χαρά
Μπιτσάβα Βασιλική
Μαζοκοπάκη Πόπη
Μπουράτογλου Λένα
Μπαφάκη Γιώτα
Νταλιάνη Χριστίνα
Σιδηροπούλου Ρένα
Σιδηροπούλου Τζούλια
Σταθοπούλου Φλώρα
Τσιτομπάκου Μπάριμπατα

TENORI

Αρμάος Σπύρος
Ζαρταλούδης Νίκος
Θεοδόσης Γιώργος
Κουζέλης Βασίλης
Κουτσάμπασης Πέτρος
Μητσακάκης Μανώλης
Πανέρης Γιάννης

BASSI

Ανδρής Μανώλης
Αρβανίτης Θανάσης
Αρμάος Νικηφόρος
Βασιάδης Πέτρος
Γουλιές Μελέτης
Ελευθεριάδης Κώστας
Θεοδόσης Λευτέρης
Κλειδάς Τάσος
Μπεναρδής Ιερόθεος
Παπακωνσταντίνου Δημήτριος
Παπαουλιάκης Ανδρέας
Τσαβέλλας Πολύβιος

Ορχήστρα ΕΜΠ

(Δ/ντής Β. Μακριδής)

Α' ΒΙΟΛΙΑ

Κώστας Τρυφονίδης
Ιφιγένεια Καλλιγά

Νικόλαος Χριστοδούλου
Ακριβή Παπαστάμου
Δημήτρης Τερζάκης

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Χριστόφορος Μπουρνόζης
Γεώργιος Χαισιώτης
Ρίτα Στρατηγολοπούλου
Μαρία Δημησιάνου

ΚΟΝΤΡΑ ΜΠΙΑΣΑ

Αναστάσιος Γιαννούτσος
Κώστας Κουβέλης

ΦΛΑΟΥΤΟ

Θεόδωρος Μαυρομμάτης

ΟΜΠΟΕ

Ελένη Σαββανή
Βασίλης Χριστόπουλος

Γεώργιος Σουραής
Παναγιώτης Λευκαδίτης
Μαργαρίτα Παπαθεοδώρου
Ελένη Παρουσιάδου
Σπύρος Τσουκαντάς
Ευάγγελος Στάσης
Μαρία Καλλιωντζή
Κώστας Παπαστάμου

Β' ΒΙΟΛΙΑ

Παναγιώτης Δημητράς
Μπάμπης Σούκας
Μαρία Κουζίου
Γεράσιμος Μουζακίτης
Γεωργία Παπαδημητρίου
Όμηρος Γιαβρούμης
Κώστας Γιαννακόπουλος
Αναστάσης Βαρέλης

ΒΙΟΛΕΣ

Γερτρούδη Δούνια
Δημοσθένης Μπατζάκης
Κώστας Κάρλος

ΚΛΑΡΙΝΕΤΟ

Θεόδωρος Παρασκευόπουλος

ΦΑΓΚΟΤΟ

Μαρτζούκος Ευστάθιος

ΚΟΡΝΑ

Χρήστος Καλούδης
Διονύσης Μοτσενίγος

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Γιάννης Καραμπέτσος
Παναγιώτης Καΐσαρης

ΚΡΟΥΣΤΑ

Σπύρος Κασφίκης
Χρήστος Λιάτσος

ΠΙΑΝΟ

Θανάσης Τρικουπής

Κατωτέρω παραθέτουμε κείμενο του
Πρύτανη ΕΜΠ, που δημοσιεύτηκε στο

έντυπο-πρόγραμμα της εκδήλωσης και στο οποίο γίνεται σύντομη αποτίμηση των πεπραγμένων της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας.

«Σήμερα, με τη μεγάλη συναυλία της Μικτής Χορωδίας και Ορχήστρας του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου με διευθυντή το Βασίλη Μακροίδη, κλείνει τυπικά ο κύκλος της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας, μιας σειράς πολιτιστικών εκδηλώσεων όλης της πανεπιστημιακής κοινότητας, που κράτησε πάνω από τρεις μήνες. Σνηθίζεται τέτοιες ώρες να γίνεται αποτίμηση των πεπραγμένων και προβολή των προοπτικών που συναρτώνται με ένα παρόμοιο εγχείρημα. Στην προκειμένη περίπτωση όμως, τα πράγματα μιλάνε από μόνα τους. Όλο αυτό το διάστημα γίναμε μάρτυρες ενός πρωτοφανούς γεγονότος, το οποίο σημειωτέον δεν δημιούργησε η Πανεπιστημιάδα, αλλά μόνο συνέβαλε στην εξωτερίκειση και δημοσιοποίησή του: της «υπόγειας» πολιτιστικής πρακτικής που αθόρυβα, αλλά συστηματικά λαμβάνει χώρα στα ελληνικά πανεπιστήμια. Θέατρο, χορός, μουσική, γράμματα και τέχνες, εικαστικά και γενικότερα ένας βαθύς προβληματισμός για τις συνολικές συντεταγμένες του σύγχρονου ανθρώπου: να ποιο είναι το αποτέλεσμα αυτής της διοργάνωσης που ομολογώ ότι με πολύ διαταγμό αποφασίσαμε να διενεργήσουμε χρονικά αλλά και ποσοτικά, προκειμένου να δώσουμε τη δυνατότητα

έκφρασης σε όλες τις δραστηριότητες των φοιτητών και των εργαζομένων στα ΑΕΙ της χώρας. Και νομίζω ότι δικαιωθήκαμε απόλυτα. Διότι το αποτέλεσμα ξεπερνά κάθε συντηρητική προσδοκία.

Μένει τώρα να δείξουμε ότι το εγχείρημα θα έχει συνέχεια, διότι η πολιτιστική πρακτική δεν είναι κάτι που υπάρχει μόνο για τις εκδηλώσεις, αλλά τρόπος ζωής που ολοκληρώνει την προσωπικότητα του ατόμου. Εμείς βάλαμε με τη διοργάνωση της Πανεπιστημιάδας ένα πρώτο λιθαράκι σ' αυτή την κατεύθυνση. Σειρά έχουν τώρα όλοι εκείνοι (και πρώτα απ' όλα η Πολιτεία), που χρέος τους είναι να ενισχύουν τις πρωτοβουλίες που αναπτύσσουν τα ανθόμενα σε κάθε πανεπιστημιακό χώρο, χάρη στη δημιουργικότητα του πνεύματος των φορέων της πανεπιστημιακής κοινότητας. Ευελπιστώ ότι θα υπάρξει «ενήκοον ους» για το αίτημα πολιτισμικής αναβάθμισης του χώρου της Ανώτατης Παιδείας, ενώ μπορώ να βεβαιώσω ότι το ΕΜΠ από την πλευρά του θα κάνει ό,τι είναι δυνατό για να ανθίσει η δημιουργικότητα των φοιτητών και των εργαζομένων που το υπηρετούν. Άλλωστε αποτελεί υλό μια έννοια χρέος μας αν θέλουμε να αιτιολογήσουμε την ύπαρξη του συνθετικού «τέχνη» που υπάρχει στο όνομα του Ιδρύματός μας. Και το Πολυτεχνείο πάντοτε ανταποκρίθηκε εις το ακέραιον στις υποχρεώσεις και δεσμεύσεις που απορρέουν από την ιστορία και την πο-

λύπληρη παρουσία του στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία.

Η πρόθεση του Μουσικού Τμήματος του Ε.Μ.Πολυτεχνείου, όπως και κάθε άλλου Πανεπιστημίου, είναι ακριβώς, η υπεύθυνη συμμετοχή των φοιτητών-μελών του, που είναι κύριοι συντελεστές αυτού του προγράμματος, στον ελληνικό και τον παγκόσμιο μουσικό προβληματισμό, η προσφορά γενικά στους φοιτητές και μια άλλης ποιότητας δυνατότητας στο Πανεπιστήμιο και, βέβαια, η συμμετοχή κάθε φιλόμουσου και κάθε ανθρώπου στον αγώνα για μια πραγματική ανθρωπινή ζωή στον πλανήτη μας, για έναν πολιτισμό ειρήνης και ανθρωπισμού και όχι πολιτισμό στεγνού επαγγελματισμού και ανταγωνισμού.

Πιστεύουμε ότι η Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα ήταν το κορυφαίο πολιτιστικό γεγονός της χρονιάς.

Στο κομμάτιασμα της εξειδίκευσης των σπουδών και της δουλειάς, εκατοντάδες φοιτητές και εργαζόμενοι στα πανεπιστήμια όλης της χώρας, αντιπαρέθεσαν την πνευματική και πολιτιστική τους ολοκλήρωση μέσα από 80 δημιουργίες. Σ' αυτό τον κύκλο, των καλλιτεχνών και των ανθρώπων που δεν είναι χαμένοι στέλνουμε τις θερμές ευχαριστίες μας και τους ευχόμαστε συνέχεια των δημιουργικών τους δραστηριοτήτων.»

Καθηγητής Νίκος Μαρκάτος
Πρύτανης Ε.Μ.Π.

Εικαστικά

Βασιλική Ηλιακοπούλου

Στο «Πανόραμα» Παιδείας, όπου μετείχε το Ε.Μ.Π., έγινε η γνωριμία μας με μια αξιόλογη νέα ζωγράφο, τη Βασιλική Ηλιακοπούλου, η οποία είχε ζωγραφίσει περίτερα της Εκθέσεως που έγινε στο Ζάππειο Μέγαρο.

Η Β. Ηλιακοπούλου είναι αριστούχος της Α.Σ.Κ.Τ. και σήμερα συνεχίζει σπουδές στο Τμήμα Χαρακτικής της Α.Σ.Κ.Τ. στο Εργαστήριο του Καθ. Ι. Παπαδάκη. Κατέχει επίσης πτυχίο γραφίστα των Σχολών Δοξιάδη.

Κατά τις σπουδές της στη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, ευτύχησε να διδαχθεί την τέχνη της ζωγραφικής από αξιόλογους δασκάλους. Εκείνος όμως που επηρέασε σημαντικά την τε-

χοτροπία της, ήταν ο καθηγητής Τ. Πατρασιδής. Μαθήτριά του επί σειρά ετών, καλλιέργησε το ταλέντο της και διαμόρφωσε την προσωπικότητά της. Τα θέματά της τα αντλεί από την αρχαιότητα και τους ελληνικούς μύθους απ' ενός, και από το χώρο του αθλητικού στίβου απ' ετέρου.

Η φόρμα ρευστή, τα χρώματα ξεκάθαρα και έντονα, ψυχρά και ζεστά ε-

ναλλάσσονται σε τέλεια αρμονία. Τα έργα της, ρεαλιστικά αντιπροσωπεύουν την σημερινή πραγματικότητα. Η Σχολή Καλών Τεχνών έστειλε έργα της σε μια ομαδική έκθεση στην Ισπανία. Η καλλιτέχνης πραγματοποίησε ατομική έκθεση στην αίθουσα Μπουζιάνη, έλαβε δε μέρος και σε ομαδικές εκθέσεις, όπως στη Γκαλερί Ελ Γκρέκο, στην Πανεπιστημιακή Ύδρας, Καββαδία κλπ., με ευ-

νοϊκές κριτικές που δημοσιεύθηκαν και στον ημερήσιο τύπο.

Φιλοτέχνησε κατά καιρούς διάφορα εξώφυλλα βιβλίων και εσωτερικές σελίδες, ως αριστούχος δε φοιτήτρια της Α.Σ.Κ.Τ. προτάθηκε από τη Σχολή για την υποτροφία του έτους 1991.

Σήμερα, πτυχιούχος της Α.Σ.Κ.Τ., δίνει ένα δυναμικό παρόν στην τέχνη που υπηρείται.

Θεατρικά

Μεθεόρτια

Ημέρα ήρθε. Και πέρασε. Η παράσταση δόθηκε. Και πέτυχε. Ο Πρύτανης δεν ήταν εκεί, όμως θέλησε να συμμετάσχει έστω και εκ των υστέρων. Σε τελετή απονομής λουπών, στις 5 Νοεμβρίου, πριν την κυρίως Τελετή Λήξης της Πανεπιστημιακής - στο χώρο της Πρυτανείας - κάλεσε όλους τους συντελεστές της Παράστασης του Θεατρικού τομέα του ΕΜΠ και τους απένεμε το μετάλλιο. Το μετάλλιο της Πανεπιστημιακής, έργο του γλύπτη Θόδωρου Παπαδημητρίου. Ο κύβλος ήταν κλειστός. Πολύ κλειστός: Ο Πρύτανης, οι Αντιπρυτάνεις, η υπεύθυνη των Δημοσίων Σχέσεων και τα παιδιά της Θεατρικής ομάδας του Μουσικού Τμήματος του ΕΜΠ: Άκης Μητσούλης, ο σκηνοθέτης, Κυβέλη Ανάτς, Αργυρώ Ευθυμιάδου, Έρση Ιωαννίδου, σκηνογράφοι και οι Χάρης Πισιόπουλος, Τριανταφυλλιά Παπαδοπούλου, Παναγιώτης Μπορομπόκας, Ζήνων Ζορζοβίλης, Χρήστος Μακρόπουλος, Γιώργος Καραγιώργος, Γιάννης Δρακόπουλος, Αθηνά Νικολαΐδου, Φωτεινή Πατριζίου, Μαριλίτσα Χρονέα, Άννα Μανιού, Αλέξανδρος Λιούμης, Μάκης Αυλωνίτης, Τάσος Ντάλιας, Γιάννης Λάζος, Αθηνά Μπούρκα, Βαρθής Μαρινάκης, Πέννυ Τσαμασφύρου, Φραγκίσκος Τσιγαρίδας, Γιώργος Παρνασσός, Γιώργος Παπακώστας, Ανθή Ξενάκη, Ελένη Δράκου, Στέφη Κοροντζή. Μεγάλος απών ο Αλέξης Σπανός. Από τα πιο αγαπητά και βασιικά μέλη της -πραγματικά μεγάλης- παρέας μας, που αποφάσισε να ξεκαθαρίσει τις εκρεμότητές του με τη Μαρία Πατρίδα και τώρα παίζει το ρόλο

του στρατιώτη - κάπου στην Τρίπολη. Ο τελευταίος αυτός πήρε το συμαθές μετάλλιο δια αντιπροσώπου.

Όλοι οι ανωτέρω αναφερθέντες είναι οι ηθοποιοί. Μια φράση που ξεκίνησε μέσα σε εισαγωγικά (βλ. «ηθοποιός») κάπου ανάμεσα σε αστείο και σοβαρό, και βγήκε από τα εισαγωγικά στις 24 Οκτωβρίου, ημέρα της παράστασης. Φροντίσαμε, αν θέλετε, να μη διαφενύσουμε το φίλο μας Πέτρο Πολυμένη, αιώνιο εραστή της φρασευτικής τελειότητας, που έγραφε ότι σκοπός της προσπάθειάς ήταν «να κατανοήσουμε τις αναλλοίωτες αξίες της ζωής, να φανούν τα χρώματα της Ίριδας στο στήθος μας», να αποβάλλουμε «το ξερό και το ανιαρό» τεχνοκρατικό περι-

βλημα με το οποίο θέλουν να μας περιβάλλουν και να αφήσουμε τους γύρω μας να «αφονγγραστούν τους ψυχικούς μας κραδασμούς». Μπορεί η Σηηνική μας παρουσία να μην έφτασε τον λεκτικό λυρισμό του Πέτρου στον Πυρφόρο του Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου, όμως ήταν για μας ένα παρών, μια ευκαιρία να έρθουμε πιο κοντά στους συμφοιτητές μας, στην τέχνη, και στους εαυτούς μας. Θέλουμε να ελπίζουμε - και αυτό αποτελεί ανοιχτή πρόσκληση - ότι θα έρθουν στην παρέα μας και άλλοι φοιτητές του Ιδρύματος για να κρατήσουμε ανοιχτό το παράθυρο της εναλλακτικής έκφρασης που μας λείπει.

Χρήστος Μακρόπουλος*

(*) Ο Χρ. Μακρόπουλος είναι σπουδαστής στο Τμ. Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ και μέλος της Θεατρικής Ομάδας του Μ.Τ. ΕΜΠ.

Το θέατρο στη Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα

Σύντομος απολογισμός (β' μέρος)

του Άκη Μητσούλη*

Όπως σας είχαμε υποσχεθεί, συνεχίζουμε το σύντομο απολογισμό μας για τις θεατρικές παραστάσεις που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας, από τις 15 Νοεμβρίου μέχρι και τη λήξη της, στις 20 Δεκεμβρίου.

Στο παραπάνω χρονικό διάστημα, παρακολούθησα έξι (6) παραστάσεις.

Πρώτος σταθμός σ' αυτό το σύντομο απολογισμό, η παράσταση του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών με το έργο του Μποστ (Μέντη Μποσταντζόγλου) «Φαύστα» που παρουσιάστηκε το Σάββατο 28 Νοεμβρίου στο θέατρο AULA της Φιλοσοφικής Σχολής. Πάντα πίστευα -και νομίζω ότι πολλοί θα συμφωνήσουν μαζί μου- ότι υπάρχει ένα ελληνικό σουρεαλιστικό έργο, τότε αυτό σίγουρα είναι η «Φαύστα». Ένα έργο στο οποίο η κόρη μιας αστικής οικογένειας ενώ ηγαίνει για ψάρεμα με τον πατέρα της καταβροχθίζεται από ένα μεγάλο ψάρι, για να βρεθεί μετά από χρόνια σώα στην κοιλάδα του ψαριού, το οποίο κατά τύχη θα ψαρέψει ο πατέρας της. Και μετά από όλα αυτά, εξαιτίας της οσμής του ψαριού

που ανέδιδε το σώμα της, να αποτελέσει εκ νέου τροφή αυτή τη φορά για τις γάτες. Κι όλα αυτά γραμμένα από το Μποστ σε καθαρεύουσα γλώσσα (ως ένα νέο τρόπο σατιρικής αντιμετώπισης της αστικής τάξης) και μάλιστα σε στίχους με ομοιοκαταληξία. Κατά τη γνώμη μου είναι ένα δύσκολο έργο, που μόνο αν παιχθεί με το σωστό ρυθμό τότε θα αναδείξει τα σατυρικά στοιχεία του και όλο το σουρεαλισμό του. Στην παράσταση του Γεωργικού Πανεπιστημίου, είδα μια άκρως ενδιαφέρουσα αντιμετώπιση της «Φαύστας». Ο σκηνοθέτης της παράστασης την οργάνωσε ως ένα CABARE-SHOW (αν μπορεί να μου επιτραπεί αυτή η έκφραση), κάτι στο οποίο συνέτεινε και το γεγονός της ζωντανής εκτέλεσης της μουσικής, δίνοντας μια τελειώς διαφορετική και επιτυχημένη εκδοχή του κειμένου του Μποστ. Έχω παρακολουθήσει το συγκεκριμένο έργο αρκετές φορές, τόσο από ερασιτεχνικούς όσο και από επαγγελματικούς θιάσους (άλλωστε είναι ένα από τα πιο πολυπαιγμένα έργα του Ελληνικού Θεάτρου). Καμιά από τις παραστάσεις δεν είχε την τόλμη να αναμιξει τα αναμφισβή-

τητα λαϊκά στοιχεία του κειμένου με στοιχεία λιγότερο λαϊκά και ξένα προς την «ελληνικότητά» του, όπως είναι τα στοιχεία του γαλλικού μπουλβάρ και του καμπαρέ. Αυτό τόλμησε η παράσταση του Γεωργικού Πανεπιστημίου και το αποτέλεσμα ήταν γοητευτικότατο!! Νομίζω ότι εξαιτίας του παραπάνω επιτυχημένου εγχειρήματος, μπορούμε να συγχωρήσουμε τις όποιες ατέλειες της παράστασης (πολλές από τις οποίες ίσως οφείλονται σε λόγους πάνω από τη θέληση της ομάδας). Το σκηνικό ανύπαρκτο μέχρι την τελευταία στιγμή, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιηθεί σκηνικό από άλλη παράσταση που συμπτωματικά βρέθηκε εκεί. Όσο για τα παιδιά, έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους, μολονότι σε κάποιες στιγμές έχασαν εμφανέστατα τα λόγια τους. Σε γενικές γραμμές, μια άκρως ενδιαφέρουσα αντιμετώπιση ενός πολυπαιγμένου κειμένου με αποτέλεσμα μια εξίσου ενδιαφέρουσα παράσταση που χειροκροτήθηκε από το πολυπληθές ακροατήριο εκείνης της βραδιάς.

Η επόμενη παράσταση στο πρόγραμμα της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας, ήταν την Παρασκευή 4 Δεκεμβρίου στο Θέατρο της Φοιτητικής Εστίας Ζωγράφου, όπου η Θεατρική ομάδα «Δρυς» του Πολιτιστικού Ομίλου Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών παρουσίασε τη θεατρική σύνθεση της Άνας Λάζου «Βιτκενστάιν». Ένας άντρας και μια γυναίκα, δυο σύγχρονοι διανοούμενοι σε μια ευρωπαϊκή πόλη, αντιμετωπίζουν τα προβλήματα της επικοινωνίας, των ανθρωπίνων σχέσεων, του νοήματος της ζωής, της φθοράς του πολιτισμού. Ο φιλόσοφος Βιτκενστάιν είναι θέμα συζήτησης και έρευνας γι' αυτούς, αλλά μορφοποιείται και σε σκηνικό πρόσωπο σε μια φανταστική διέξοδος από τα απτά προβλήματα της ζωής του ζευγαριού. Το έργο εξελίσσεται μέσα από συνεχείς διαδρομές ανάμεσα στο φαντασι-

(*) Ο Άκης Μητσούλης είναι φοιτητής του τμήματος Χημικών Μηχανικών και υπεύθυνος του Θεατρικού Τομέα του Μουσικού Τμήματος του Ε.Μ.Π.

κό και το πραγματικό, στο χθες και το σήμερα, μ' ένα τελικό σχόλιο για το θάνατο. Ανάμεσα στις καθημερινές συζητήσεις του ζευγαριού, σκηνές και αποσπάσματα της ζωής του Βιτκενστάιν παρεμβάλλονται ως προβολές των σκέψεων και των ερωτημάτων τους, αλλά και σαν διαλείμματα των συζητήσεων και των συγκρούσεών τους. Όπως εύκολα μπορεί κανείς να καταλάβει από τα παραπάνω, η θεατρική σύνθεση της Άννας Λάου είναι γεμάτη από φιλοσοφικούς στοχασμούς, χωροχρονικές εναλλαγές και αλλαγές προσώπων, ενώ απευθύνονται στο μνημένο θεατή. Αυτό εκ πρώτης όψεως απέκλειε αμέσως τους απάιδευτους. Ωστόσο, τα πράγματα δεν ήταν ακριβώς έτσι. Έχοντας η ίδια επωμισθεί και το βάρος της σκηνοθεσίας, δημιούργησε ένα θέαμα με πολλά ετερόκλητα στοιχεία (από τον αρχικό αυτοσχεδιασμό μέχρι και την προβολή SLIDES ως προέκταση του σκηνικού χώρου), τα οποία όμως -εξαιτίας των γνώσεών της και της πείρας της- κατάφευσε να δαμάσει και να δημιουργήσει ένα πραγματικά εξαιρετικό θέαμα. Έτσι, ακόμα και αυτά τα «ελαττώματα» στοιχεία του κειμένου, χωρίς να εξολείφονται, τουλάχιστον αμβλύνονταν προσεγγίζοντας και τον αμύητο θεατή. Τα σκηνικά της Γιωάννας Πράσινη με καταβολές από BAUHAUS κινούμενα στο άσπρο και στο μαύρο, λιτά και πανέμορφα. Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και τα κοστούμια της ίδιας. Η μουσική σύνθεση και επιμέλεια του Γεράσιμου Σκούρη εντελώς μέσα στο κλίμα του έργου, ενώ έξοχη ήταν και η διδασκαλία κίνησης της Φίφικας Νικολοπούλου. Όλα τα παιδιά νομίζω πως έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους. Ξεχωρίζουμε απλά για την ιστορία, τον Βιτκενστάιν του Λεντέρη Παλασιώτη, τον Φρανκ του Κωνσταντίνου Ζαφειρακόπουλου και από τους υπολοιοπούς ρόλους, τη Φανή Γέμπου, τη Γιώτα Μπλάνα, τη Σάντρα Μανροειδή και τον Ηλία Κυβέλο. Γενικά μπορώ να πω, αείδημη και αν αυτό φανεί υπερβολικό, ότι η θεατρική ομάδα «Δρυς» της Άννας Λάου έδωσε ίσως την καλύτερη παράσταση που παρακολούθησα στο πλαίσιο της Πανεπιστημιάδας.

Το Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, παρακολούθησα στο Θέατρο της Φοιτητικής Εστίας Ζωγράφου, την παράσταση με το έργο του Φρεντερίκο Γκαρθία Λόγκα «Η παρθένα, ο ναύτης και ο σπουδαστής» όπως παρουσιάστηκε από το τμήμα Δουήκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Δυστυχώς εδώ τα πράγματα δεν πήγαν και τόσο καλά. Διαλέγοντας ένα πολύ μικρό μονόπρακτο του Λόγκα, έστησαν μια παράσταση η οποία όσο μικρή ήταν η

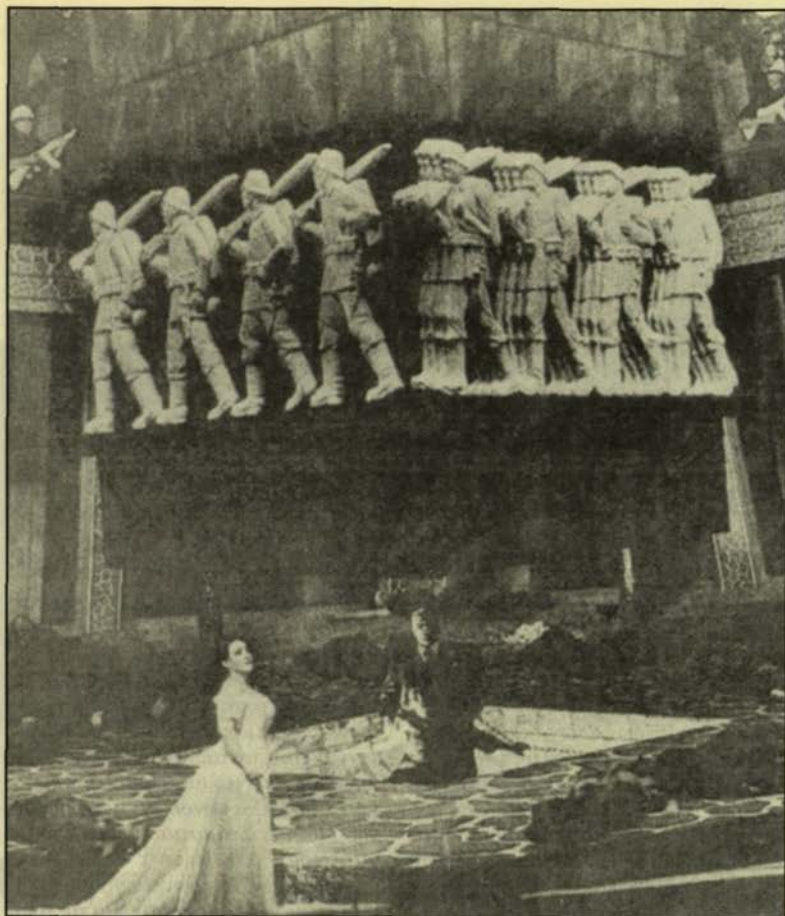

διάρκειά της, τόσο σημαντικές ήταν οι ατέλειές της. Η σκηνοθεσία του Δημήτρη Νιόρχου προσπαθώντας να κατακτήσει και να αποδώσει την υψηλή ποιότητα του Λόγκα οδήγησε την παράσταση σε μια στείρα και στατική αντιμετώπιση του κειμένου. Από την άλλη, η ορθοφονία όλων των παιδιών ήταν από κακή ως απαράδεκτη, με αποτέλεσμα να μην ακούγονται ούτε στις πρώτες σειρές του θεάτρου. Κάτι που φυσικά δυσκόλευε την κατανόηση του κειμένου. Παρόλα αυτά, πιστεύω ότι τα παιδιά κατέβαλαν μια φιλότιμη προσπάθεια μ' ένα δύσκολο κείμενο, όπως είναι αυτό το έργο του Λόγκα.

Με το έργο του Μαξ Φρις «Ο Μπίντερμαν και οι εμπρηστές» συμμετείχε στην Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα η Θεατρική Ομάδα του Δήμου Ζωγράφου με μία παράσταση, την Τρίτη 15 Δεκεμβρίου, στο Θέατρο της Φοιτητικής Εστίας Ζωγράφου. Το κείμενο του Φρις μιλά για τον έρποντα φασισμό που όταν χτυπήσει την πόρτα του διπλανού σου είναι πολύ πιθανό, αν όχι σίγουρο, να χτυπήσει και τη δική σου πόρτα. Είναι η ιστορία του κυρίου Μπίντερμαν ο οποίος από υπερβολική καλοσύνη θα φιλοξενήσει τους εμπρηστές του ίδιου του σπιτιού του. Και όχι μόνο αυτό, αλλά θα τους προμηθευτεί και τα σπρίτσα για να βάλουν φωτιά. Με αφετηρία το κείμενο του Φρις, ο σκηνοθέτης της παράστασης Σωτήρης Τσόγκας εκσυγχρονίζει το κείμενο μεταφέροντάς το στις μέρες μας (γράφτηκε στη δεκαετία του '60) και αρπάζει την ευκαιρία να μιλήσει και για πιο σύγχρονες μορφές φασισμού, λιγότερο οφθαλμοφανείς και περισσότερο υπέρπουσες. Μια τέτοια μορφή φασισμού είναι και ο φασισμός των μέσων μαζικής ενημέρωσης, και ειδικά

της τηλεόρασης. Γι' αυτό, όπως σημειώνεται και στο καλαίσθητο πρόγραμμα της παράστασης, η δράση μεταφέρεται το 1992 στην υποθετική πόλη ή χώρα «Τηλεόπολις» και στην οικία Μπίντερμαν. Με βάση το παραπάνω σκεπτικό ήταν δομημένη και η σκηνοθεσία: μικρές αυτόνομες σκηνές, τεχνική του μοντάζ, αφηγητής. Στο όλο κλίμα συνέτεινε και το σκηνικό της παράστασης, ένα σύνολο από καθρέφτες της Μαρίας Σταματιάδου, έτσι ώστε, και ο ίδιος ο θεατής να «θεάται» διαμέσου αυτών. Σε γενικές γραμμές συμπληθητικά ήταν τα κοστούμια της ίδιας αν και για ορισμένα από αυτά διατηρούμε κάποιες επιφυλάξεις. Εκεί όμως που η παράσταση δεν τα πήγε καθόλου καλά, ήταν ο τομέας της μουσικής επιμέλειας. Η επιλογή των κομματιών από την Κατερίνα Ζαχαροπούλου ήταν το λιγότερο άστοχη. Ενα έργο που θα μπορούσε να φτάσει και μέχρι την υπερβολή, να παηχθεί ως ροκ όπερα, δυστύχησε να έχει ως επένδυση κομμάτια ηλεκτρονικής και ποπ μουσικής και μάλιστα από τα χειρότερα του είδους. Στον τομέα των ερμηνειών, θα ξεχωρίζα τον Βασίλη Κατακουζηνό ο οποίος με πλούσια εκφραστικά μέσα έδωσε έναν καταπληκτικό Γιόζεφ Σμιτς, την Κατερίνα Λαμπράκη στο ρόλο της Μπαμπέτ Μπίντερμαν και αμέσως μετά ακολουθούν ο Σταμάτης Χαϊκιάλης στο ρόλο του Θεόφιλου Μπίντερμαν και η Εύη Χαλκιαδάκη στο ρόλο της αφηγήτριας- παρουσιάστριας. Μια εξαιρετικά ενδιαφέρονσα παράσταση η οποία κάτω από τη φροντίδα του Σωτήρη Τσόγκα νομίζω πως άφησε θετικότερες εντυπώσεις στο κοινό που την παρακολούθησε.

Τελεινταία θεατρική παράσταση που δόθηκε στο πλαίσιο της Πανεπιστημιά-

δας ήταν η παράσταση του Οικονομικού Πανεπιστημίου (ΑΣΟΕΕ), το Σάββατο 19 Δεκεμβρίου, και αυτή στο Θέατρο της Φοιτητικής Εστίας Ζωγράφου. Αποτελούνταν από τρία μονόπρακτα τα οποία παρουσιάστηκαν αυτόνομα το ένα από το άλλο, έχοντας ως θέμα αυτό του θανάτου. Η σειρά με την οποία παρουσιάστηκαν ήταν: «Ο θάνατος» του Γούντνυ Άλλεν, «Ο Τρελλός και ο Χάρος» του Ντάρνιο Φο και «Λιθουανία» του Ρόμπερτ Μπρονκ. Εφόσον παρουσιάστηκαν αυτόνομα (κάτι που πρέπει να τονίσω πως με βρίσκει κατηγορηματικά αντίθετο, γιατί τότε τί χρειάζονταν η θεματική ενότητα;) θα τα εξετάσω και εγώ αυτόνομα και με τη σειρά που προανέφερα. Πρώτο λοιπόν «Ο Θάνατος» του Γούντνυ Άλλεν. Είναι η ιστορία του Κλάνιμαν, ενός φουκαρά που μέσα στα άγρια μεσάνυχτα τον καλούν να συμμετάσχει σε μία ομάδα με στόχο να συλλάβουν το μανιακό δολφόνο που τριγύριζε στην περιοχή, δεν τον αποκαλύπτουν το σχέδιο, τον παίρνουν για μανιακό, για να καταλήξει στο φινάλε να γίνει ο ίδιος θύμα του δολοφόνου. Με τον

τρόπο αυτό, ο Γούντνυ Άλλεν βρίσκει την ευκαιρία να κάνει ένα καυτικότατο σχόλιο επί παντός επιστητού, από την πολιτική μέχρι το σεξ, φέρνοντας ξανά στην επιφάνεια, μια ακόμη φορά, τις γνωστές εμμονές του. Η παράσταση του Οικονομικού Πανεπιστημίου σκηνοθετημένη από τον Ανδρέα Ευσταθίου και την Ιφιγένεια Μουχτσή διέθετε ρυθμό, μπρίο, νεύρο, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα ευρήματα του κειμένου του Άλλεν. Πολύ καλή και η μουσική επιμέλεια της παράστασης, αν και διαφωνώ με την κατάρηση των ηχητικών εφέ. Ο Ανδρέας Ευσταθίου που κρατούσε το ρόλο του Κλάνιμαν, μετά από συστηματική δουλειά έδωσε μια έξοχη ερμηνεία, μολοντί εκ πρώτης όψεως ήταν αταίριαστος για το ρόλο. Από τους υπόλοιπους ρόλους ξεχωρίζω τη γιαντρά της Έλλης Ρούμπεν και φυσικά την πόρνη της Τώνιας Βροντού. Το μικρό αλλά χαρακτηριστικό ρόλο του αστυνομικού, διέγραψε πολύ καλά ο Δημήτρης Μίχος.

Αμέσως μετά, παρακολούθησα το έργο του Ντάρνιο Φο «Ο Τρελλός και ο Χάρος». Ένα έργο στο οποίο η αγάπη

είναι αυτή η οποία θα φέρει κοντά δύο ασύμβατα πρόσωπα. Έναν τρελό, ο οποίος είναι πρόθυμος στο όνομα αυτής της αγάπης να παραδοθεί ακόμα κι αν αυτό σημαίνει το φυσικό του θάνατο, και το χάρο προσωποποιημένο σε μία όμορφη αλλά χλωμή κοπέλα. Στο τέλος βέβαια, η αγάπη που θα θριαμβεύσει τελικά, θα είναι αυτή του Χριστού για τον οποίο άλλωστε είχε έρθει ο Χάρος. Με βάση αυτό το κείμενο, ο Νεκτάριος Γιανναράς έσκησε μία όμορφη παράσταση, αν και ορισμένες φορές περισσότερο στατική απ' όσο θα έπρεπε. Οι ερμηνείες, τόσο του Χρήστου Ζωγράφου στο ρόλο του Τρελλού όσο και της Έλλης Ρούμπεν στο ρόλο του Χάρου, ήταν άψογες.

Η θεατρική βραδιά έκλεισε τελικά με την παρουσίαση του έργου του Π. Μπρονκ «Λιθουανία». Ένα έργο σκληρό, στο οποίο η ανείχθεια και η φτώχεια οδηγούν μια μάνα και μια κόρη να σκοτώσουν ένα ξένο με στόχο να του πάρουν τα λεφτά. Μόνο που αυτός στο φινάλε αποδεικνύεται πως ήταν γιός της. Έργο με δυνατό θέμα που ακραγγίζει την αρχαία τραγωδία και που αργότερα αποτέλεσε για τον Αλμπερ Καμύ την αφετηρία για τη συγγραφή της «Παρεξήγησης». Παρά τη δυσκολία του κειμένου, το αποτέλεσμα που είδα το θεωρώ κάτι παραπάνω από πολύ ικανοποιητικό. Η σκηνοθεσία του Δημήτρη Μίχου νευρική και με τέλεια διδαχή των ηθοποιών. Μοναδικό της παράπωμα οι κάποιες τεχνικές ατέλειες που παρουσιάστηκαν στη σκηνη του φόνου, χαλώντας για λίγο την ατμόσφαιρα και οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν.

Η πρωτότυπη -το τονίζω αυτό- μουσική της παράστασης, ήταν αξιοσημείωτη. Οι δε ερμηνείες των παιδιών από πολύ καλές μέχρι και άψογες. Πολύ καλός λοιπόν, ο Δημήτρης Μίχος που κρατούσε το ρόλο του γιού, αλλά και η Ιφιγένεια Μουχτσή στο ρόλο της κόρης, η Έλλη Παπαδοπούλου στο ρόλο της μάνας και ο Γιάννης Βαμβακίτης στο ρόλο του πατέρα. Σε γενικές γραμμές λοιπόν, πρέπει να πω ότι η βραδιά που μας πρόσφερε το Οικονομικό Πανεπιστήμιο, παρά τη μεγάλη της διάρκεια, ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, κάτι που φαίνεται ότι εκτιμήθηκε από το πολυπληθές ακροατήριο που είχε κατακλύσει το θέατρο από νωρίς.

Κλείνοντας αυτόν τον θεατρικό απολογισμό, θα πρέπει να πω ότι δεν αναφέρθηκα στην παράσταση «Προμηθεας Δεσμώτης» του Αισχύλου από τον Πολιτιστικό Όμιλο φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών, που δόθηκε επί δύο συνεχείς μέρες, την Κυριακή και

Δευτέρα 13 και 14 Δεκεμβρίου αντίστοιχα, στο θέατρο AULA της Φιλοσοφικής Σχολής, κι αυτό γιατί δε μπόρεσα να τις παρακολουθήσω. Είχα δει βεβαίως την παραπάνω παράσταση όταν πρωταπαίχθηκε το Μάιο του '92 στον ίδιο χώρο, αλλά στο μεταξύ πληροφορήθηκα ότι έγιναν σημαντικές αλλαγές, με αποτέλεσμα η παράσταση

που παρουσιάστηκε να είναι διαφορετική από αυτή που είχα δει. Γι' αυτό λοιπόν έκρινα σκόπιμο να μην αναφερθώ.

Και για το τέλος, ένα γενικό σχόλιο: όπως ίσως φαίνεται και από τα γραφόμενά μου, οι θεατρικές παραστάσεις που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της Β Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας, εί-

χαν ένα αξιοπρόσεκτα υψηλό επίπεδο αποδεικνύοντας σε πολλούς ότι μέσα στη γενική μζέγρια των Ελληνικών Πανεπιστημίων, το θέατρο ως μέσο έκφρασης και καλλιτεχνικής δημιουργίας ανθεί δίνοντας θαναμαστά αποτελέσματα.

Διαγωνισμοί

Βραβεία

διαγωνισμών ποίησης και τραγουδιού

Στα πλαίσια της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας προκηρύχθηκαν διαγωνισμοί ποίησης και τραγουδιού, με θέμα ελεύθερο, της επιλογής του δημιουργού.

α) Διαγωνισμός Ποίησης

Ο διαγωνισμός χωρίστηκε σε 2 κατηγορίες. Στον πρώτο, που χαρακτηρίστηκε Φοιτητικός συμμετείχαν φοιτητές από τα ΑΕΙ όλης της χώρας. Στον δεύτερο συμμετείχαν εργαζόμενοι (ΔΕΠ, ΕΔΤΠ, Διοικητικοί Υπάλληλοι κ.λ.π.) των ΑΕΙ όλης της χώρας.

Η επιτροπή κρίσεως, απετέλετο από τους λογοτέχνες **Κώστα Καραγάλιο, Μαρία Φωτίου-Βλάχου και Αντώνη Δελώνη**. Γραμματέας της Επιτροπής ήταν η **Ευγενία Κουτσουλιέρη** από το ΕΜΠ.

Η Κριτική επιτροπή, απένευε τα κάτωθι βραβεία, κατά κατηγορία:

Ι. Φοιτητικός Διαγωνισμός

Α' Βραβείο:

– **Σπίνουλα Βαρθάρα**, η οποία με το ψευδώνυμο Δανάη, υπέβαλε το ποίημα «Μνήμες». Η βραβευθείσα είναι φοιτήτρια Κλασικής Φιλολογίας του Παν/μίου Αθηνών.

Β' Βραβείο:

– **Ανδριανοπούλου Παναγιώτα**, η οποία υπέβαλε με το ψευδώνυμο Κύνθια, το ποίημα «ΣΤΑΡΑ ΠΛΑΝΙΝΑ». Η βραβευθείσα είναι φοιτήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γ' Βραβείο:

– **Κρεβετζάκης Γιάννης**, ο οποίος με το ψευδώνυμο Αλέξανδρος Γιόρικ, υπέβαλε το ποίημα «Φθινοπωρι-

νό». Ο βραβευθείς είναι φοιτητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ.

ΙΙ. Διαγωνισμός εργαζομένων ΑΕΙ

Α' Βραβείο:

– **Έλλη Μέλη-Γυφτοδήμου**, η οποία υπέβαλε με το ψευδώνυμο Ερμύνη, το ποίημα «Ατλαντίδα». Η βραβευθείσα είναι μέλος ΕΔΤΠ στο Τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών του ΕΜΠ.

Β' Βραβείο:

– **Κυράνη Γεράνη**, η οποία υπέβαλε με το ψευδώνυμο Ρένα Βενέτη, το ποίημα «Κύριε Καθηγιά...». Η βραβευθείσα είναι Διοικητική υπάλληλος του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γ' Βραβείο:

– **Πέτρος Κερκίδης**, ο οποίος υπέβαλε με το ψευδώνυμο Κινύρας το ποίημα «Αντιθέσεις». Ο βραβευθείς είναι μέλος ΔΕΠ του Γεωργικού Παν/μίου Αθηνών.

Στη συνέχεια, δημοσιεύουμε τα βραβευμένα ποιήματα και από τις δύο κατηγορίες.

ΜΝΗΜΕΣ

Έφεραν το χρυσό λουλούδι το δικό της που βρήκαν στο χώμα ριγμένο πλήθος πολύ. Τείχος ολάκερο και το λουλούδι εκεί καλούσε την να βγάλει φωνή πως δικό της είναι πως σεντόνι κάλυψε την ύπαρξή της στέρηση και σιμά σιωπή χρόνια πέντε και δέκα μετά σ' όποια χέρια ξένα λάμπει δικό της χρυσό σαν τότε σ' αλή σχολική μετά την προσευχή πρωινό ξεχασμένο που γι' άλλους μαράθηκε κι απέχει απ' το φως.

ΣΤΑΡΑ ΠΛΑΝΙΝΑ

(Θυμικά ψιθυρίσματα για τη σφαγή του χερσόνησο των Βαλκανίων).

Και είπεν ο Δίας: «Γίννου όρος»,
και το βουνό γεννήθηκε από το μύθο
με ράχη σκυμμένη,
με μορφή συσπασμένη σε μια προ-
σπάθεια μεταμέλειας για την ύβρη.
Ο Αίμος πια στέκεται εκεί,
ιδρώτας, δάκρυ, υπόσταση αιμάτινη.

Βαριά η μοίρα της ακινησίας
από την προεποχή του ολύμπιου
δέους ως το τώρα,
ακινησία που περιχαραινώνεται από
υγρή φλέβωση,
αλμυρό σύνορο, ανθρώπους που τρέ-
φουν το ηφαίστειο...

Και σήμερα στο ίδιο μονοπάτι των
Δωριέων,
στην ίδια θυμέλη των πρώτων βακ-
χικών δεήσεων,
στις ίδιες ράγες της ιστορίας η ιστο-
ρία.

«Εδώ είναι Βαλκάνια»
κι οι λέξεις να σμιλεύουν υπόκωφα
μια μοίρα ιδιαιτερότητας.

Κάθε πόλη πια μοιρολόγησε,
κάθε γειτονιά πια κοιμίστηκε τα
όνειρα παιδιών στα σιδηρά πεδία,
κάθε σπιτικό έμεινε έρημα γεμάτο
με κενά ενθύμια ανθρώπων πλέον
μακρινών -προσφυγιά...

Στάρα πλανίνα
Ο θάνατος και η απειλή
σε ένα γαϊτανάκι φρίκης,
— γυναίκες που μαρμάρωσαν σαν
στήλες άλατος βιβλικές
κοιτώντάς ποιο χάος άραγε;
— άνδρες-Λώτ, πολεμιστές που έκα-
ναν να φύγουν
μα βρήκαν τη στροφή κλειστή,
— λουλούδια που μάδησαν από την
πυρά της
οβίδας... θανατικό...
— πουλιά που πέταξαν πέρα από ο-
νόματα ηγετών, διαπραγματευσίμως
θέσεις κι αμετακίνητες κινήσεις
πέρα από το αίμα που χάνει ο Αίμος

με τη μελανιασμένη καρδιά,
χωρίς αρτιμέλεια, με διαρρηγμένα ι-
μάτια.

Ο Θεός στο μοναστήρι χτυπά στο ξυ-
λένιο
σήμαντρο σύναξη αγγέλων·
κι ο βρόντος ρυθμικός, να περνά θά-
λασσες και ποταμούς,
και το μοιρολόγι να γίνεται μυριο-
λόγι τρόμου
για ό,τι ήρθε και πέρασε,
για ό,τι θα έρθει και θα μείνει.

Ο ήχος από το όπλο που τροφοδοτεί
το εμπύλιο σπάραγμα
ως η μάνα το αρτιγέννητο,
κόπασε. Η μέρα πέφτει.
Τα Βαλκάνια κρεμούν τα μάτια απ'
τ' άστρα,
δέονται για τα κόκκινα ποτάμια τους
και τα αγριοπερίστερα που σκόρπισαν
στον ορίζοντα, σήμερα.

Αύριο τι;

Πυριταδοθήκη που η θρυαλίδα
της ανθρώπινης άνοιας θα εκτινάξει
Αίμος-Στάρα Πλανίνα-Βαλκάνια,
το οξυγόνο δηλητηριάστηκε,
ο ομφαλός της γης καταποντίστηκε,
το νερό στερεύει, ο νους θολώνει.
Φόβος μόρου κεκραμένος με υποψία
καταστροφής
αφανίζει τη στερνή σταγόνα ελπί-
δας.

Στάρα Πλανίνα...

Ο Δίας χρησιμοδότησε: «Γίννου όρος
ζήτω ως το τέλος του ατελεύτητου σύ-
μπαντος»

Η νύχτα σβήνει στην απόλυτη σιω-
πή...
Αρχίζει η ώρα του θνητού νόμου των
ήχων της σύρραξης·
μα ο χρησιμός χάραξε ζωή και η ζωή
στον Αίμο, στα Βαλκάνια, στα Στάρα
Πλανίνα
αρχινά και τελειώνει
με ένα ψαλμό, με μια λιτανεία, με
μια πανήγυρι.

1992 και το θυμιάμα από τους ναούς

υψώνεται παράκληση τέλους και
νέας αρχής.
Είθε...

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

Τζιτζίκια τρία
ψάλλουν τ' απομεσήμερο.
Μοιρολόι καλοκαιριού.

Οδυσσέας:
Τον πιο όμορφο έφηβο τον θάβουμε
στο μνήμα της καρδιάς μας και πάνω
του

με τις βροχές τις φθινοπωρινές
φυτρώνουν άνθη μνήμης.
Αγγίζοντας τον πέτρινο τοίχο
ανακαλύπτεις τη δροσιά του·
τη δροσιά του φίλου απ' το παρελ-
θόν.

Ιδεολογικά παρωχημένου.

Αναστημένος Ελληνόρας:
Όμως αυτές τις στερνές μέρες του

Αυγούστου
πρέπει μια επικοινωνία ν' αποκατα-
στήσω
με τους νεκρούς
κάτω απ' τα θεμέλια των σπιτιών και
των γραφείων
ή μεσ' στους νακίνθους·
να ορίσω πάλι τη ζωή,
έτσι που ξύπνησα στο σταυροδρόμι
των ανέμων
χωρίς μια αίσθηση με απαντήσεις
πειστικές
χωρίς τον κυνισμό του νικητή
χωρίς την περηφάνεια του ηττημέ-
νου.

Έρχετε ν' αναστηθώ σαβανωμένους
με σάβανα
στην έρημη χώρα
(κανείς να θαυμάσει αυτό που θα λέ-
γανε θαύμα
κι όμως συμβαίνει κάθε μέρα)
οι ερωμένες μου από καιρό ξεχασμέ-
νες

για την ακρίβεια μόλις άφησα το
κρεββάτι τους,

Κι αυτό το άρωμα του θυμαριού είναι
αληθινό:

Κι οι μέλισσες που βομβίζουν γύρω
τι γυρεύουν να πούν;
Έχει ξεκάνει η ζωή τόσοσους πολλούς;

Οδυσσέας:
Συ θα ξέρεις:
Η χαμένη Κατερίνα μεσ' στο χρόνο
η αναλογία του ερωτικού αντικειμέ-
νου
του Βιγιόν (ξύλο πολύ έφαγε γι' αυ-
τήν)
είναι πια ευτυχισμένη στη λήθη
χωρίς το άσεμνο βάρος του πορνο-
γράφου

το ξεφλουδισμένον σαν αγυό;
Αν την ξεθαφει κάποιο παιδί ή σκυλί
παίζοντας στην άμμο ένα απομεση-
μερο
θα' χει ένα πρόσωπο λυπημένο
μα εικόνα μιας συνείδησης συνει-
δητής
η θα' ναι μια ευτυχής, τέλεια πόρνη,
βασίλισσα της Βαβυλώνας,
βασίλισσα του Κόσμου;

Αναστημένος Ελπήνορας:
Γίνεται χωριό χωρίς καμπάνες;
Και πώς περνούν την ώρα;
Όσο για την ερώτησή σου:
Αποτιμώ τις δυνατότητες του Κό-
σμου.

Βρίσκω πως παρά την ηλικία της
έχει μεγάλο στήθος. Τη λένε Άννα
Όνομα καρχινικό.
Σήμερα φορεί φόρεμα παρθενικό
ποθεί τις σχιζοειδείς προσωπικότη-
τες.

Κι η άλλη με τ' αγορίστικο πρόσωπο.
Ένα μάτσο έφηβοι
εκεί που καμπουριάζει το καλοκαίρι.
Οξυδερκές λογοπαίγνιο ομολογώ.
Αλήθεια πλην αυτής δεν βλέπω,
συνοχή άλλην πλην της συνοχής του
μυαλού
δεν σκέφτομαι.

(Σκέφτεται)
Ελπήνωρ κι Οδυσσέας το ίδιο πρό-
σωπο
Ο Λάξαρρος γίνεται Άμλετ και τα-
νάταλιν.

Οδυσσέας:
Υπάρχει ανάμεσά μας
άντρας σαν το Han-Rei
ν' αναχωρήσει μόνος με την ερωμένη
του
με τα μαλλιά λυτά
κι εκείνος καπετάνιος του εαυτού
του,
ένα κουπί να καρφώσει σ' ακτή α-
πάτητη;
(Λείο κουπί, τύποτα πάνω του γραμ-
μένο).

Αναστημένος Ελπήνορας:
Τζιτζίκια τρία
ψάλλουν τ' απομεσημέρο.
Μοιρολόι καλοκαιριού.
Όσο για τ' άλλα
ιδέ τους ποιητές.

ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ

δεν θα δυσκολευτείς
τα μάτια σου
καθρεφτίζουν τον ήλιο και τη θάλασ-
σα
τα άλλα
σου τα έχουν επιβάλλει

σε ξεγελούν με περιοδικά
που λένε για ταξείδια
σου κλείνουν λίγη θάλασσα
σε μπουκάλια πλαστικά
μαζί και λίγα φύκια
θα περάσει έτσι ο καιρός
-αυτό θέλουν-
και θα απομείνεις
απολιθωμένη πεταλίδα
ένα με το βράχο σου
για πάντα.

Θάψα τα σκούρα ρούχα
δύχως λύπη
σκίσε και το περιοδικό που μιλάει
για ταξείδια
δεν σε πάει πουθενά
φόρεσε τον ήλιο
στολισού με βότσαλα
πάρε αγκαλιά τη θάλασσα
βύθισε το πρόσωπό σου στα φύκια

τώρα ξέρεις να με βρεις
τώρα ξέρεις να βρεις την ατλαντίδα

ΚΥΡΙΕ ΚΑΘΗΓΗΤΑ...

Βρες μου, βρες μου τις συναρτήσεις
των κυπριασιών και τ' ουρανού
της μπουκαμβίλιας και του Έρωτα
του ανέμου και του καλοκαιριού
του ήλιου της πέτρας του αγκαθιού
της γης και των μαλλιών μου.

Βρες και περιθάλαψε τον Έρωτα
που αγίνωτο μικρό κρινάκι
βίαια αποκολλήθηκε από τις νεανι-
κές μας μήτρες
και φτερουγάει μαρμαρίνο απεπι-
σμένο
και τσακίζεται στους τέσσερις τοί-
χους της πόλης
και σωριάζεται συντρίμια
στις επάργυρες παλάμες μιας βεβη-
λωμένης νύχτας.

Κέρασέ με ένα ποτήρι κόκκινο κρασί
απ' αυτό που κι εσύ δεν ήπτιες ακόμη.

Ξέρεις πόσο είμαι διψασμένη
ξέρεις πόσο είμαι άγουρη
Άγουρη και διψασμένη και πώς
να ξεχωρίσω το νερό από τ' αλάτι.

Κύταξέ με
πώς λτανιέμαι μόνη
μέσα στα πλήθη
πάνω από τις στέγες των συνοικιών
Με τα δάκρυά μου υφαίνω θάλασσες
με τις ελπίδες μου αμμουδιές
Μεθυσμένη ζαλισμένη
κύτα πως τρέμει άναρχα
η λαχτάρα της ζωής
στα λευκά μου στήθη
στους λευκούς μου πόθους.

Κι αν
το ρίγος το εφηβικό δεν δονεί πια
ούτε τις άκρες των μαλλιών σου
εγώ είμαι εδώ
ολόγυμνη
Άγγιξέ με
Λάβε τους ρυθμούς μου
Λάβε την αγωνία μου
Ξεδίπλωσε στο σώμα μου
τα πρώτα-πρώτα οράματά σου
Ανάσπρε τα σκουριασμένα εργαλεία
που κατέχεις
Βάφτισέ τα στα μυστικά συνθήματά
μου
Μετάλαβε το αίμα σου το πρώτο-
πρώτο
να το δικό σου το αίμα
και
Πλάσε με
Όμορφη
και δυνατή και λεύτερη κι αληθινή
και γόνιμη.

Πλάσε με θάλασσα
κι ασε με μ' εμπιστοσύνη
να γεννήσω τα παιδιά του κόσμου.

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

Παιλνδρομώ ανάμεσα σε λέξεις φο-
νιάδες
Πυρπολούμαι και θυσιάζομαι,
πεθαίνω για να ζω λεύτερος
Σκοτώνω και αδικώ
για να ζω δίκαια.
Καταστρέφω για να προοδεύω.

Χαράμισα τη ζωή μου
σπενάζοντας κάτω από το βάρος
λέξεων-βασανιστών, λέξεων-τυράν-
νων.

Στην ουτοπία αναζητώ την εξάγνιση σκέψεων και πράξεων εγκληματικών.

Στην απροσδιοριστία των ιδανικών φτιάχνονται οι ήρωες.

Στην υστερία και το φανατισμό κάθε νόημα της ζωής εκμηδενίζεται και οι μάζες υστερικές εξασφραγώνουν με τη ζωή τους το αντίτιμο φονιάδων-λέξεων που δεν έζησαν και δεν κατανόησαν ποτέ.

β) Διαγωνισμός Τραγουδιού

Στον διαγωνισμό αυτό έλαβαν μέρος φοιτητές και εργαζόμενοι στα ΑΕΙ όλης της χώρας.

Η επιτροπή κρίσης απετελείτο από τους μουσικοσυνθέτες **Κυριάκο Σφέτσα** και **Νότη Μαυρουδή** και την **Ευγενία Κουτσουλιέρη**, συγγραφέα, στιχουργό από το ΕΜΠ.

Η Επιτροπή με λύπη της διαπίστωσε ότι η συμμετοχή στον διαγωνισμό ήταν μικρή και οι υποβληθείσες συμμετοχές δεν μπορούσαν να τύχουν βράβευσής, διότι τόσο οι στίχοι όσο και οι μελωδίες, κινούντο σε γνωστά πρότυπα και ακούσματα, που κατακλύζουν τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, χωρίς να εμφανίζουν πρωτότυπα στοιχεία, που να αναδεικνύουν την «αυτότητα» του δημιουργού τους.

Αποφασίστηκε να δοθεί μόνο ένας Έπαινος, στον **Χρήστο Ιωαννίδη**, ο ο-

ποίος με το ψευδώνυμο Χρήστος Καπετανάκης, υπέβαλε το τραγούδι «Πράσινο» σε ποίηση Ο. Ελύτη.

Η επιτροπή διέβλεψε στον δημιουργό του τραγουδιού αυτού την ικανότητα αναζήτησης εδαφών, πέρα από «αναμασημένα» και χιλοακουσμένα πρότυπα του ελληνικού και ξένου τραγουδιού.

γ) Διαγωνισμός Μετάφρασης Διεργμηνείας

Στα πλαίσια της Β΄ Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας, το Τμήμα Ξένων Γλωσσών,

Μετάφρασης και Διεργμηνείας του Ιονίου Παν/μίου προκήρυξε διαγωνισμό μετάφρασης διηγήματος, του οποίου το πρωτότυπο έχει γραφεί στην αγγλική, γαλλική ή γερμανική γλώσσα.

Η Κριτική Επιτροπή, αποτελούμενη από τους **Η. Κηζυράκο**, **Α. Αλεξάκη**, **W. Pick**, **D. Connolly** και **Τίτο Πατρίκι**, απένειμε:

— ΒΡΑΒΕΙΟ (αναμνηστικό μετάλλιο) στη **Φωτεινή Βαλλιανάτου**, φοιτή-

τρια του Τμ. Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διεργμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, για τη μετάφραση του διηγήματος «Tickets, please» του D.H. Lawrence.

— Αναμνηστικό δίπλωμα στους:

α) **Μαριελέν Η. Ηλιάδου**, φοιτήτρια του Παν/μίου Αθηνών (Τμήμα Γαλλικής γλώσσας και Φιλολογίας), για τη μετάφραση του έργου «Les boites de peinture» από τη συλλογή διηγημάτων «Les contes rouges du chat perche» του Marcel Ayme.

β) **Παναγιώτη Κλήη**, φοιτητή του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διεργμηνείας του Ιονίου Παν/μίου, για τη μετάφραση του έργου «VERA» του Villiers de l'Isle Adam.

γ) **Ειρήνη Ταχματζίδου**, φοιτήτρια του Αριστοτέλειου Παν/μίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, για τη μετάφραση του έργου «The Modern Soul» της K. Mansfield.

Σε όλους τους βραβευθέντες, δόθηκε μετάλλιο της Πανεπιστημιάδας, κατά την τελετή λήξεως της Πανεπιστημιάδας, που έγινε στην αίθουσα Τελετών ΕΜΠ, την 18.12.1992.

Δοκίμιο

Αλληλεπίδραση της τεχνολογίας με επιστήμες και τέχνες

του Βασίλη Παπαθεοδώρου*

Η πρόσφατη εμφάνιση στις Ηνωμένες Πολιτείες μιας τάσης προς έντονη απόρριψη της τεχνολογίας και των επιτευγμάτων της, τάση που ήδη έχει ονομαστεί **νέο-λουδδισμός** -θυμίζοντας λεκτικά τις βίαιες αντιδράσεις της εργατικής τάξης του Λονδίνου ενάντια στις μηχανές, στις αρχές του 19ου αιώνα- και η οποία τυγχάνει υποστήριξης από διακεκριμένα μέλη της αμερικανικής α-

καδημαϊκής κοινότητας, καθώς και η ευρύτερη δημοσιοποίηση παγκοσμίως αυτού του προβληματισμού, καθιστά για άλλη μια φορά επίκαιρη την προβληματική που αναπτύσσεται γύρω από την Τεχνολογία, την Τέχνη, την Επιστήμη και τις μεταξύ τους σχέσεις και αλληλεπιδράσεις.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για την ύπαρξη αλληλεξάρτησης μεταξύ των τριών προαναφερθέντων όρων,

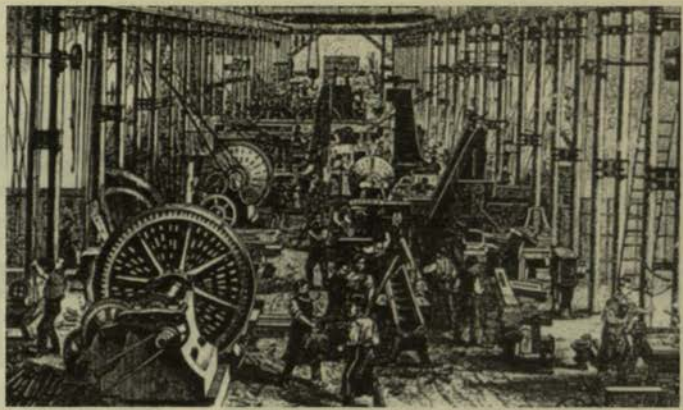
αυτή δε η σχέση γίνεται ορατή ήδη από μια πρώτη ανάγνωση του εγκυκλοπαιδικού ορισμού της λέξης «Τεχνολογία»: *Με τον όρο «Τεχνολογία» εννοούμε την ελεγχόμενη από τον άνθρωπο χρήση της ύλης και της ενέργειας της φύσης για την ικανοποίηση των αναγκών ή επιθυμιών του, χρήση η οποία έχει θεωρητική βάση και προκύπτει από τα δεδομένα των επιμέρους επιστημών.* Πίσω δε από τη φράση «ικανο-

(*) Ο Β. Παπαθεοδώρου είναι φοιτητής στο Τμ. Χημικών Μηχανικών ΕΜΠ. Το κείμενο αποτελεί συμμετοχή του στο διαγωνισμό δοκίμιου στα πλαίσια της Β΄ Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας.

ποίηση αναγκών και επιθυμιών του ανθρώπου» μπορούμε να διακρίνουμε τον κυριότερο, ίσως, σκοπό και λόγο ύπαρξης της Τέχνης όσον αφορά τον πνευματικό και συναισθηματικό κόσμο του ατόμου. Ας μη διαφύγει όμως της αντίληψης το γεγονός ότι οι λέξεις Τέχνη και Τεχνολογία προέρχονται από κοινή ρίζα ή καλύτερα η λέξη «Τεχνολογία» προέρχεται κατά κάποιον τρόπο από τη λέξη «Τέχνη». Αυτό και μόνο μας δείχνει τη στενή εννοιολογική συσχέτιση αυτών των δύο όρων στην αρχαιότητα. Κατά την αρχαιότητα λοιπόν, υπάρχει ένα είδος σύμφυσης μεταξύ «Τέχνης» και «Τεχνολογίας» ή «Τέχνης» και «Τεχνικής», κυρίως όπου υπεισέρχεται ο παράγοντας της ανθρώπινης χειρωνακτικής εργασίας. Κατάλοιπα αυτής της στενής σύμφυσης, στον προφορικό λόγο τουλάχιστον, υπάρχουν ακόμα και στις μέρες μας. Έτσι, ακούμε να μιλάνε για την τέχνη του ξυλουργού, την τέχνη του σιδηρά, του παλαιοτή, κ.λπ.

Από τη στιγμή που ο προϊστορικός άνθρωπος σηκώνεται στα δύο του πόδια και αρχίζει να χρησιμοποιεί το μυαλό του ορθολογικά, ως κινητήρια δύναμη προσωπικών και κατ' επέκταση κοινωνικών και πολιτισμικών αλλαγών, από εκείνη τη στιγμή μπορεί να γίνει λόγος για τέχνες, επιστήμες και τεχνολογία. Ο αρχέγονος άνθρωπος κατασκευάζει εργαλεία για να κυνηγήσει και να γδάρει τα θηράματά του, ενώ παράλληλα με αυτά τα εργαλεία χαράζει στις σπηλιές όπου ζει την πρώτη ανθρώπινη μαρτυρία γύρω από την καθημερινότητά του, δημιουργώντας συγχρόνως την πρώτη μορφή τέχνης. Ταυτόχρονα ο πρώτος σπόρος για τη γένεση των επιστημών είναι η παρατήρηση και ο αρχέτυπος πρακτικός πειραματισμός. Πείραμα και παρατηρήσεις συνιστούν τις θεμελιώδεις αρχές των περισσότερων επιστημών.

Στα ομηρικά έπη και κυρίως στην Ιλιάδα, όπου έχουμε περιγραφική όπλων ή πολεμικών αμφιπέσεων και αντικειμένων, εκεί έχουμε με λεπτομερή αναφορά στις καλλιτεχνικές παραστάσεις αυτών των προϊόντων αρχαϊκής πολεμικής τεχνολογίας. Το κλασιότερο όμως παράδειγμα συνδυασμού Τέχνης-Επιστήμης-Τεχνολογίας και τελικής ανάδειξης και των τριών, το έχουμε από τη μέση αναγεννησιακή περίοδο. Καλλιτέχνες-επιστήμονες εκείνης της εποχής, όπως ο Μιχαήλ Άγγελος και ο Λεονάρδο Ντα Βίντσι, χαρακτηρίζονται σήμερα ως πανεπιστημονικές και τελικά ως ιδιοφυείς, αφού καθόρθωσαν, όχι μόνο να ενώσουν πολλές διαφορετικές και φαινομενικά αντιφάσκουσες

ιδιότητες στο άτομο τους, αλλά παράλληλα να χαράζουν καινούργιες οδούς σε όλες αυτές τις ιδιότητες, χωρίς να υπολείπεται η μία της άλλης.

Μπορούμε, κατά συνέπεια, να εξάγουμε αβίαστα σε αυτό το σημείο το εξής συμπέρασμα: Σε περιόδους πνευματικής ανάτασης και εξεύρωσης η ανθρωπότητα προόδευσε εξίσου στον καλλιτεχνικό όσο και στον επιστημονικό και τεχνολογικό τομέα. Αντίθετα σε φάσεις σκοταδιισμού υστέρησαν και οι τρεις αυτοί τομείς σε βήματα προόδου και εκσυγχρονισμού, αφήνοντας το πεδίο ελεύθερο σε στασιμότητα και ανελαστική εμμονή σε ιδέες και πρότυπα του παρελθόντος, τα οποία ήταν μεν καταξιωμένα και πανκοίνως αποδεκτά σε προηγούμενες εποχές, στη συγκεκριμένη όμως περίοδο αποτέλεσαν σφραγίδα και φραγμό προς κάθε ανανεωτικό στοχασμό. Θεωρείται λοιπόν αδιάνοητο, τώρα όπως και παλαιότερα, πρόδος σε έναν τομέα να συνοδεύεται από οπισθοδρόμηση σε κάποιον άλλο.

Ιδιαίτερα παραστατική είναι η προσομοίωση του ανθρώπου ως οντότητα και ολόκληρη με τους εν λόγω αλληλεξαρτούμενους όρους: Μοχλός ανάπτυξης και γόνιμο έδαφος για κάθε επιστήμη αποτελεί ο «Νους», η ανθρώπινη σκέψη που σε όλο της το μεγαλείο έχει κατορθώσει να συλλάβει μέρος του μακρο- και μικροκόσμου που μας περιβάλλει. Στη συναισθηματική κυρίως αλλά και πνευματική καθαρότητα και ολοκλήρωση αποσκοπούν οι Τέχνες, οι οποίες εισάγουν την έννοια του «Ωραίου» προσπαθώντας να τη μετουσιώσουν σε καθαρότητα του δέκτη.

Τέλος, η Τεχνολογία ως εργαλείο προόδου των τεχνών και των επιστημών, μπορεί να συγκριθεί με τη σημαντική παρουσία του ανθρώπου στον κόσμο, με τον άνθρωπο δηλαδή ως ύλη.

Πνεύμα, ψυχή, σώμα. Ποιός άνθρωπος θα ήταν υγιής και ολοκληρωμένος αν υστερούσε σε κάποιο από αυτά τα τρία; Κατ' επέκταση λοιπόν, θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για μια ολοκλη-

ρωμένη κοινωνία αν απουσίαζε κάποιον από τα τρία, η Τέχνη, η Τεχνολογία ή η Επιστήμη;

Το καταρχήν ζητούμενο σε αυτό το ερώτημα είναι η ειδική θέση και βαρύτητα της Τεχνολογίας στην αλυσίδα ή καλύτερα το σύμπλεγμα των υπολοίπων δύο εννοιών. Μια πρώτη δε απάντηση αποτελεί η παρατήρηση και η προσπάθεια για μια αρχική κατανόηση της εποχής που ζούμε. Όλοι σίγουρα θα έχουμε ακούσει ή θα έχουμε διαβάσει για τον «αιώνα της τεχνολογικής ανάπτυξης», την «τεχνολογική ανάπτυξη» ή τα «σημεία των τεχνολογικών καρών», έννοιες ήδη φθαρμένες από την πολλή χρήση, έννοιες που έχουν τυποποιηθεί και χρησιμοποιούνται εν είδει αφορισμού σε κάθε είδους συζητήσεις ή γραπτά κείμενα που αναφέρονται και περιτρέφονται γύρω από την εικόνα και συμπεριφορά του ανθρώπου στη σύγχρονη κοινωνία. Πίσω όμως από αυτές τις «στυλιζαρισμένες» εκφράσεις, βρισκείται η αναμφισβήτητη πραγματικότητα, που δεν είναι άλλη από τη ραγδαία ανάπτυξη ή μετεξέλιξη κάθε δραστηριότητας συνυφασμένης με την ύπαρξη ανθρώπινου δυναμικού, πνευματικού και σωματικού. Μέσα από αυτό το πρίσμα λοιπόν, μπορούμε και πρέπει να διακρίνουμε το ζητούμενό μας.

Νέες μορφές τέχνης έχουν εισβάλει στη ζωή μας, ανατρέποντας μερικές φορές ολοσχερώς την εικόνα των πολιτισμικών δεδομένων του παρελθόντος. Ο κινηματογράφος και η φωτογραφία είναι οι ευρύτερα διαδεδομένες μορφές του 20ου αιώνα, ενώ κανένα δεν παραξενεύεται πλέον όταν γίνεται αναφορά στη διαφήμιση και στα γραφικά των Η/Υ ως πολιτισμικά στοιχεία μιας αένα μετεξελισσόμενης και διαρκώς αναζητούσας κοινωνίας. Τα συγκεκριμένα αυτά παραδείγματα μας αποκαλύπτουν μια πτυχή της σχέσης των τριών επίμαχων όρων μας: Η Επιστήμη μέσω της Τεχνολογίας μπο-

ρεί να δημιουργήσει και Τέχνη. Κατ' επέκταση λοιπόν, μπορούμε να σηματοποιήσουμε και εμείς το ρόλο της Τεχνολογίας ως ένα είδος συνδυετικού κρίκου στην ακολουθία *Επιστήμη-Τεχνολογία-Τέχνη*.

Εκεί όμως που η επίδραση της Τεχνολογίας είναι καταλυτική και ολοκληρωτικά αντιληπτή είναι ο ρόλος της ως μέσο διάδοσης των επιτευγμάτων Τέχνης και Επιστήμης. Η αναπαράγωγή του γραπτού λόγου αρχικά και ήχου και εικόνας μετέπειτα, καθιστά πανοικουμηνικά γνωστό κάτι που πρωτίτερα ήταν γνώση και -γιατί όχι;- προνόμιο τοπικών κοινωνιών ή συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων. Έτσι προσφέρει -θεωρητικά τουλάχιστον- σε όλους τους ανθρώπους τα ίδια δικαιώματα και μέσα πρόσβασης σε παντός είδους μάθηση. Ας αναλογιστούμε μόνο τη μορφή του σημερινού κόσμου δίχως την ύπαρξη της τυπογραφίας: Πέρα από την ύπαρξη διχογνωμιών γύρω από αυτή καθαυτή την αξία της, η πληροφόρηση θα ήταν ίσως προνόμιο των απελπιστικά «ολίγων». Κατά συνέπεια, δε θα ήταν υπερβολή να μιλήσουμε για έναν κάποιον εκδημοκρατισμό μιας γενικότερης αντίληψης που επέφερε η τε-

χνολογία. Βεβαίως εδώ ως μη δημιουργείται η σύγχυση περί χαλαρότερης σύνδεσης της τεχνολογίας με τις θεωρητικές επιστήμες. Η ουσία και το βάθος όλων των επιστημών έχουν γίνει κατά το μάλλον ή ήττον ευρύτερα γνωστά στην κοινωνία.

Η αλληλεξάρτηση όμως αυτή μεταξύ των τριών εννοιών έχει βεβαίως αμείωτο χαρακτήρα. Η τεχνολογική ανάπτυξη δεν αποτελεί ή δεν πρέπει να αποτελεί αυτοσκοπό για την ανθρωπότητα. Ο προσανατολισμός του χαρακτήρα της αποκτά νόημα και ουσία μόνο όταν εκπορεύεται από τις ανάγκες της επιστήμης και της τέχνης. Η επιστημονική και καλλιτεχνική έμπνευση είναι αυτή που δίνει τα κελεύσματα και τα ερεθίσματα προς πρόοδο της τεχνολογικής δημιουργίας, με απώτερο σκοπό την «υλοποίηση», την προσαρμογή δηλαδή σε κάτι περισσότερο χειροπιαστό, κλάσματος αυτής της έμπνευσης.

Δυστυχώς, η θεώρηση των τριών αυτών εννοιών ως μερών ενός συνόλου, άρρηκτα δεμένων μεταξύ τους, δεν έχει γίνει ακόμα καθολικά αποδεκτή. Υπάρχουν λοιπόν, όπως και υπήρχαν, φωνές μεμονωμένες και μη, που υπερσπάζουν με μένος εν είδει νεο-σταν-

ροφόρων, τον τάδε ή δείνα τομέα δραστηριότητας, υποσκελίζοντας και παραγνωρίζοντας τη σημασία και συμβολή των υπολοίπων σε μια αρμονική ανάπτυξη της κοινωνίας. Θεωρούνε τον ενοποιητικό ότι η μετάβαση από την εννοιολογία στην καθημερινή πρακτική των όρων «Τεχνολογία», «Επιστήμη», και «Τέχνη», δύναται μερικές φορές να παρεκκλίνει από τους συγκεκριμένους και αρχικούς λόγους ύπαρξης των τριών αυτών εννοιών στον κόσμο, ενώ έχουν υπάρξει συγκεκριμένα ιστορικά παραδείγματα που καταδεικνύουν αυτή την παρέκκλιση (μόλυνση περιβάλλοντος, απάνθρωπα ιατρικά πειράματα, τέχνη στην υπηρεσία κακών νοούμενης προπαγάνδας). Τα αναμειβήτητα όμως ενεργήματα, τα οποία απορρέουν από μια αρμονική και ισορροπημένη συνύπαρξη και αλληλοϋποστήριξη μεταξύ Τεχνολογίας, Τεχνών και Επιστημών, μας οδηγούν στη σκέψη ότι πρέπει να καταβάλλονται συνεχώς προσπάθειες, ώστε οι τρεις αυτές λέξεις να αποτελούν βάση και συγχρόνως άξονα και μοχλό σε κάθε βήμα προόδου της ανθρωπότητας, πάντα μέσα στα πλαίσια του ουμανισμού.

Λήξη

Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα

Τελετή Λήξης Απονομή Μεταλλίων

Η Τελετή λήξης της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας, έγινε με ιδιαίτερη λαμπρότητα στην αίθουσα Τελετών ΕΜΠ, στις 18.12.92.

Χαιρετισμό στους πολυπληθείς προσκεκλημένους απηύθυνε ο Πρόεδρος ΕΜΠ Ν. Μαρκάτος, ο οποίος τόνισε τους στόχους της πολιτιστικής αυτής εκδήλωσης και ευχαρίστησε τον Πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής, αντιπρόεδρο Γ. Τσαμασφύρο και την Οργανωτική Επιτροπή, για την προσπάθεια που κατέβαλαν, ώστε να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός, με τις πολυάριθμες πολιτιστικές εκδηλώσεις απ' όλα τα Παν/μια της χώρας.

Ο κ. Γ. Τσαμασφύρος με τη σειρά του, πήρε το λόγο για να ευχαριστήσει όλους όσους με οποιονδήποτε τρόπο

συνέδραμαν το δύσκολο έργο που είχε αναλάβει το ΕΜΠ και η ΑΣΚΤ.

Επακολούθησε η απονομή μεταλλίων. Η Πρύτανη του ΕΜΠ θεώρησε σκόπιμο και επιβεβλημένο, να απονεμίσει μετάλλιο σε όλους όσους βοήθησαν λίγο ή πολύ, ανάλογα με τις γνώσεις και τις δυνάμεις τους, για την πραγματοποίηση της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας, που αποτέλεσε και το ύψιστο πολιτιστικό γεγονός της χρονιάς.

Τα μετάλλια τα οποία απένευσε ο Πρύτανης του ΕΜΠ, δόθηκαν σε εκπροσώπους της Πολιτείας, που από τη θέση που κατέχουν συνέδραμαν τις εκδηλώσεις της Πανεπιστημιάδας (Υπουργό Παιδείας, Υπουργό Πολιτισμού -το μετάλλιο παρέλαβε η υφυπουργός και Μπουρδάρα η οποία απήρθησε και σύντομο λόγο στους παρευρισκόμενους για την Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα-, Υπουργό Υγείας, Δημάρχους και Αντιδημάρχους των Δήμων Αθηναίων, Ζωγράφου και Γλυφάδας), σε

χειροκρότημα- Β. Παπανδρέου, Β. Παπαθανασίου, Μ. Πλωρίτη, Φ. Σακελλαρίδου, Α. Σαμαράκη, Α. Συνοδινού, Δ.

του πνεύματος που υιοστήριξαν εκδηλώσεις της Πανεπιστημιάδας, όπως εκθέσεις, διαγωνισμούς, ομιλίες (κ.κ. Δ. Σωτηρίου -η οποία απέσπασε θερμότητα, παρατεταμένο χειροκρότημα από τους παρευρισκόμενους ως αναγνώριση της σημαντικής προσφοράς της στη λογοτεχνία- Κ. Καραγάλιο, Μ. Φωτίου-Βλάχου, Ν. Μανρουδή, Γ. Παπαδάκη, Α. Δελώνη, Δ. Μαρωνίτη, Σ. Βασιλειάδη, Δ. Καμαρωτό, Φ. Βώρο και στο μικρό ποιητή Α. Κοταρίδη), σε εκπροσώπους των Παν/μίων της χώρας που συμμετείχαν με θεατρικές, μουσικές, χορευτικές εκδηλώσεις, σε εργαζόμενους από το ΕΜΠ που βοήθησαν στην πραγματοποίηση των εκδηλώσεων (κ.κ. Ρ. Αθανασιάδη, Κ. Κόκκορη, Γ. Κολυβήρα, Μ. Λευκαδίτη, Δ. Παναγιώταρο) και τέλος στη θεατρική Ομάδα Εργαζομένων ΕΜΠ, που παρουσίασε με μεγάλη επιτυχία το έργο «Λυσιστράτη» (κυρίες Α. Αγατζόγλου, Χ. Γεωργιάδη, Γ. Γυφτάκη, Χρ. Δογκούρη, Μ. Καλαμπάλιξη, Α. Καψάλη, Β. Κουτσούκου, Μ. Κωσταντινίδη, Η. Μαζαράκου, Κ. Ξανθάκη, Κ. Ρεμούδου, Σ. Χουλιαρά).

χορηγούς των εκδηλώσεων (κ.κ. Ζερίτη, Σαραντόπουλο, Βούτωνα, Ζωόπουλο, Κουτίδη, Λουκάκο, Πανδή, Περγικάρη), στα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής, σε εξέχουσες προσωπικότητες που υπέγραψαν τη διακήρυξη υιοστήριξης της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας (κ.κ. Θ. Αγγελόπουλο, Μ. Αναγνωστάκη, Θ. Αντωνίου, Ι. Γεωργιάκη, Π. Θεοχάρη, Α. Κουρή, Χρ. Λαμπράκη, Ι. Ξενάκη, Μ. Μερκούρη -η παρουσία της οποίας χαιρετίστηκε με μεγάλο ενθουσιασμό και θερμότητα

Χόρν) στον Πρύτανη και Αντιπρύτανη του Παν/μίου Αθηνών, στον Αντιπρύτανη του Οικ. Παν/μίου Αθηνών, στον Πρύτανη ΑΣΚΤ, στα μέλη ΔΕΠ που συμμετείχαν σε εκδηλώσεις της Πανεπιστημιάδας (κ.κ. Τάσιο, Σταυρίδη, Κριμπα, Λιανό, Κορνιά, Τοκατλίδου) στον καθηγητή ΕΜΠ Θ. Παλαδημητρίδη ο οποίος και φιλοτέχνησε το μετάλλιο, σε εκπροσώπους των μέσων μαζικής ενημέρωσης (κ.κ. Σπανολό, Κόκκαλη, Ρήγα, Σφέτσα, Συγλέτο, Ριζιώτη, Φιδετζή), σε προσωπικότητες

Η εκδήλωση έκλεισε με άριες που τραγούδησε ο διπλ. Μεταλλειολόγος Μηχανικός ΕΜΠ, τεχνόρος Δημοσθένης Φυστουρής ο οποίος καταχειροκροτήθηκε.

Στη συνέχεια, ο Δήμος Αθηναίων δεξιώθηκε στο Δημαρχείο, όλους όσους είχαν προσκληθεί στην τελετή λήξης της Πανεπιστημιάδας.

Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα

(ένας σύντομος απο-λογισμός)

Κάθε αποτίμηση μιας δραστηριότητας εμπεριέχει και ένα δυσάρεστο στοιχείο: υποδηλώνει την παρουσία ενός τέλους, μιας αυλαίας που πέφτοντας μεταφέρει το συγκεκριμένο πραγματικό γεγονός στο

καταλήγει να είναι άλλοθι ψευδώνυμης αναζήτησης, μια εύκολη διέξοδος που θέτει πρόωγο τέλος σε έναν προβληματισμό, που θέλει να γίνει γόνιμος. Επιλέγουμε αυτή την αφετηρία όχι επειδή δεν υπήρξαν οργανωτικές αδυ-

ποδηλώνει όμως το γεγονός ότι η τάσις ολοκλήρωσης της προσωπικότητας του ατόμου μέσα από την καλλιέργεια πολιτισμικών στάσεων και πρακτικών που αναδύονται από την καθημερινότητα και τις ανάγκες της, παραμένει στην ατομική πρωτοβουλία και διάθεση των δρώντων φορέων. Πώς περιμένει λοιπόν κανείς μια (ιστορικά) στιγμιαία έκρηξη, όπως ήταν η επί τρίμηνο άνθηση της Πανεπιστημιάδας, να ανατρέψει παράδοση δεκαετιών, αλλά και τη βαθύτερη νοοτροπία που έχει διαμορφώσει η κοινωνία απέναντι στα πανεπιστήμια;

Η - τηρουμένων των αναλογιών - καλή οργάνωση που υποστήριξε τη δημοσιότητα των εκδηλώσεων, δε μπορούσε φυσικά να κάνει θαύματα, όπως και πραγματικά δεν έκανε. Δεν μπόρεσε φυσικά να ανατρέψει το κλίμα δυσπιστίας που έχει διαμορφωθεί στην κοινωνία απέναντι στα ανώτατα ιδρύματα, που εκλαμβάνονται ως χώροι στους οποίους επιτυγχάνεται μάλλον η επαγγελματική αποκατάσταση παρά η μόρφωση και γενικότερη καλλιέργεια της προσωπικότητας των φοιτητών, αλλά και των εργαζομένων μέσα σε αυτά. Εδώ αγγίζουμε την ουσία του προβλήματος: αν οι εκδηλώσεις «πέραναν στα ψιλά» των εφημερίδων και δεν αποκτούσαν την απήχηση που τους άρμοζε, αυτό οφειλόταν κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι η παράδοση πολιτιστικής αδράνειας των ΑΕΙ αποδείχθηκε ισχυρότερη από την πραγματικότητα που έφερε στο φως η συμπεκνωμένη δράση ενός ολόκληρου τριμήνου. Μια έστω καλύτερη οργανωτική δομή, με περισσότερο προσωπικό υποστήριξης, θα βελτιώνει κάπως την παρουσία στα μέσα ενημέρωσης, αλλά δε θα άλλαζε καιρία του συσχετισμού στην ίδια την κοινωνία.

Τούτο ισχύει κατά κύριο λόγο για τις κεντρικές εκδηλώσεις (συναυλίες τζαζ, συμφωνικής, παραδοσιακής, βυζαντινής μουσικής) που, παρά την αδιαμφισβήτητη επαγγελματικότητα και υψηλή στάθμη τους, η απήχισή τους υπολείπεται του αναμενόμενου. Το έλλειμμα επικοινωνίας που αποκαλύφθηκε εν προκειμένω, είχε πολλές συνιστώσες: η πρώτη και πιο σημαντική αφορά το εσωτερικό του Ιδρύματος, ενώ οι υπόλοιπες σχετίζονται με τα ει-

βασιλείο των αναμνήσεων. Ξεπερνώντας αυτό το ζήτημα και εστιάζοντας την προσοχή μας στην έλλογη επεξεργασία των εντυπώσεων, καταγραφών, γεγονότων και συμβάντων - ό,τι συνιστά δηλαδή έναν απο-λογισμό - μπορούμε να αποτυπώσουμε στο χαρτί ορισμένες σκέψεις που αποτελούν το καταστάλαγμα από την εμπειρία αυτής της διοργάνωσης. Μια εμπειρία που όμοιά της δεν είχε το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, αλλά και κανένα Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της χώρας στο παρελθόν. Περί τις εκατό εκδηλώσεις, οργανώθηκαν σε διάστημα τριών μηνών από το Ίδρυμα, σε σχεδόν καθημερινή βάση, προσφέροντας βήμα έκφρασης σε κάθε πολιτιστική πρωτοβουλία που ανθεί στα ελληνικά πανεπιστήμια, δίνοντάς της την ευκαιρία να δοκιμάσει τις δυνάμεις της μπροστά σε ένα ευρύτερο κοινό.

Πρώτη παρατήρηση γενικού χαρακτήρα, την οποία νομιμοποιείται να διατυπώσει κανείς, είναι ότι η οργάνωση ενός παρόμοιου εγχειρήματος υπερέβαινε την πελατημένη. Αυτό δεν αναφέρεται κυρίως στις δυνατότητες του Πολυτεχνείου ή κάποιου ελληνικού ΑΕΙ. Δε μιλάμε από στενά οργανωτική σκοπιά, μια αιτιολογία που συνήθως

ναμίες, αλλά διότι πιστεύουμε ότι ο περὶ οργάνωσης λόγος συγκαλύπτει τα πραγματικά αίτια που σημάδεψαν ορισμένες αρνητικές όψεις των φαινομένων.

Το οργανωτικό είναι η προσφιλής δικαιολογία για όσες δυσκολίες έγιναν εμφανείς στο τελικό αποτέλεσμα. Νομίζουμε λοιπόν ότι οι δυσχέρειες που αντιμετώπισε η Β' Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα έχουν να κάνουν κατά βάση με ένα βαθύτερο πρόβλημα που συνδέεται με την παράδοση των ελληνικών πανεπιστημίων. Υπονοούμε συγκεκριμένα τον κλειστό χαρακτήρα των Ιδρυμάτων απέναντι στην ελληνική κοινωνία, μια αίσθηση ανάρκειας και εγκλεισμού στον εκπαιδευτικό/ερευνητικό μικρόκοσμο τους, που έχει να κάνει με τον τεχνοκρατικό χαρακτήρα που κατά κανόνα πρωτανεύει στην ανώτατη εκπαίδευση. Η ελληνική κοινωνία έχει συνηθίσει να αντικρύζει τα πανεπιστήμια ως χώρους εκπαιδευτικών κυρίως πρακτικών - έστω και με την προσθήκη πολιτικών δραστηριοτήτων σε εθνικά ταραγμένες στιγμές - αλλά όχι σαν φυτώρια πολιτισμού με βάση την αυτενέργεια των φορέων τους. Τούτο δε σημαίνει ότι τα πανεπιστήμια στερούνται παρόμοιων πρακτικών, υ-

δικά ακροατήρια στα οποία απευθυνόταν που η ανταπόκρισή τους ήταν περιορισμένη. Ο μικρόκοσμος του ΕΜΠ αποδεικνύεται και αυτός μικρογραφία της κοινωνίας: η πληροφορία διοχετεύεται (πολύ ευκολότερα) στους αποδέκτες της, όμως το δυναμικό δυσπιστίας είναι μεγάλο και αισθητό. Για να μη μιλήσουμε βέβαια για την απουσία ή τη χαλαρότητα των οργανικών δεσμών ανάμεσα στα μέλη της πολυτεχνειακής κοινότητας, γεγονός που υπονομεύει την όποια προοπτική συλλογικής παρουσίας του ΕΜΠ προς τα έξω. Διότι εν προκειμένω, οι εκδηλώσεις που γίνονται αντικείμενο ενδιαφέροντος και συσπειρώνουν τα μέλη της κοινότητας του ΕΜΠ, αποτελούν ένα ικανοποιητικό πλαίσιο υποδοχής και των εξωτερικών επισκεπτών που σταδιακά αποκτούν την εικόνα ενός Ιδρύματος - κέντρου πολιτιστικής δραστηριότητας.

Στον αντίποδα των εκδηλώσεων που προαναφέραμε, είναι εκείνες που οργανώθηκαν από τους φοιτητές και τους εργαζόμενους του Πολυτεχνείου. Οι εκδηλώσεις αυτές διέθεταν ακριβώς την ίδια οργανωτική υποδομή, είχαν όμως πολύ θετικότερη υποδοχή από το πολυπληθές κοινό που τις πλαισίωσε. Εδώ λειτούργησε το δίκτυο εσωτερικής (άτυπης ή οργανωμένης) δημοσιότητας που ενεργοποιήθηκε από τους ίδιους τους συντελεστές των εκδηλώσεων, ενώ θετικό ρόλο φαίνεται πως διαδραμάτισε και το γεγονός ότι επρόκειτο για πρωτογενή παραγωγή μελών της πολυτεχνειακής κοινότητας. Αποδείχθηκε λοιπόν για άλλη μια φορά ότι η πολιτισμική δραστηριότητα με το μεγαλύτερο συντονισμό, είναι εκείνη που ενεργοποιεί τους ίδιους τους φορείς και δεν αποτελεί απλώς προσφορά επαγγελματιών περί τα πολιτισμικά και τις διάφορες μορφές τέχνης. Το στοιχείο αυτό μένει τώρα να εκτιμηθεί σε

όλο το εύρος των επιπτώσεών του από όσους έχουν αρμοδιότητα στη στήριξη αυτών των πρωτοβουλιών, προκειμένου να υπάρξει συνέχεια και διεύρυνση της υποδομής που ήρθε στο φως με αφορμή τη Β΄ Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα.

Μένει τώρα το σύνολο των άλλων εκδηλώσεων, που ενώ εμπίπτουν στην κατηγορία πρωτογενούς πολιτισμικής παραγωγής από τους ίδιους τους φορείς της πανεπιστημιακής κοινότητας, εντούτοις δεν είχαν την ίδια τύχη από πλευράς συμμετοχής του κοινού. Μιλάμε κυρίως για τα εκτός Αθηνών πανεπιστήμια, που οι φοιτητικές ομάδες τους βρέθηκαν μπροστά σε συγκριτικά ισχνό ακροατήριο, πράγμα που δεν ήταν βέβαια άμοιρο επιπτώσεων στους ίδιους τους συντελεστές. Το φαινόμενο αυτό θα πρέπει μάλλον να το θεωρήσουμε ενδεικτικό των ελλειπών δεσμών μεταξύ των ελληνικών πανεπιστημίων, πράγμα που αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι οι εκδηλώσεις

που αποτέλεσαν εξαίρεση από άποψη συμμετοχής, στηρίχθηκαν σε άλλους εξωπανεπιστημιακούς παράγοντες κινητοποίησης (π.χ. εθνοκοινοτικούς συλλόγους από τις αντίστοιχες περιοχές).

Να μην μονοεξούσουμε τέλος και τις συζητήσεις που έγιναν στο πλαίσιο της Πανεπιστημιάδας, που παρά το ενδιαφέρον του θέματός τους, αλλά και το υψηλό ακαδημαϊκό επίπεδο στο οποίο κινηθήκε ο διάλογος, συγκέντρωσαν δυσανάλογα μικρό ακροατήριο για τα δεδομένα του ΕΜΠ. Το γεγονός μπορεί εν μέρει να αποδοθεί στην υποχώρηση του ενδιαφέροντος της πανεπιστημιακής κοινότητας για γενικότερα θέματα ακαδημαϊκού / εκπαιδευτικού / ερευνητικού περιεχομένου. Υποδηλώνει όμως και αυτό με τη σειρά του, την κατεύθυνση στην οποία λειτουργούν οι ορισμένοι μετασχηματισμοί τους οποίους έχει υποστεί το ελληνικό πανεπιστήμιο την τελευταία δεκαετία.

Όλα τα στοιχεία που προαναφέραμε συγκροτούν, νομίζουμε, πειστικά τον κεντρικό πυρήνα της θέσης την οποία θα διατυπώσουμε. Φαίνεται λοιπόν πως η κοινωνία έχει καταγράψει όλα αυτά τα χρόνια μια εικόνα για τα ελληνικά ΑΕΙ που κύριο χαρακτηριστικό της είναι ο υπερτονισμός της τεχνοκρατικής διάστασης του επιτελούμενου έργου και η σχετική υποβάθμιση της ευρύτερης κοινωνικής παρουσίας τους. Συμπυκνώνοντας τη θέση αυτή θα λέγαμε ότι το πανεπιστήμιο επιτελεί το έργο που του αντιστοιχεί στο πλαίσιο του κοινωνικού καταμερισμού εργασίας, όμως η σύνδεση των δραστηριοτήτων του με την κοινωνία παραμένει ζητούμενο. Και η κοινωνία φαίνεται πως το αντιλαμβάνεται, διότι δεν αρκείται σε διαγράμματα καλών προθέσεων και σχέδια για το μέλλον. Για να

μεταβάλλει τη στάση της απέναντι στο πανεπιστήμιο, ζητά κάποια πρώτα δείγματα αλλαγής της στάσης του πανεπιστημίου απέναντι στην κοινωνία. Με αυτή την έννοια είναι ενμέρει αιτιολογήσιμα τα φαινόμενα που παρατηρήθηκαν, όπως για παράδειγμα η δυσκολία προσέλκυσης ευρύτερου κοινού στις εκδηλώσεις, καθώς επίσης και η καλή ανταπόκριση που είχαν οι εκδηλώσεις που στηρίχθηκαν σε εσωτερικά δίκτυα των πανεπιστημίων. Η Β΄ Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα ήταν μια καλή αφορμή να επιχειρηθεί ένα άνοιγμα στην κοινωνία και να επιδειχθεί το πολιτιστικό πρόσωπο των ελληνικών ΑΕΙ σε ευρύτερα ακροατήρια. Ο άμεσος αντίκτυπος αυτής της πρωτοβουλίας μπορεί να υπολείπεται των προσδοκιών των οργανωτών. Πιστεύουμε όμως ότι αποτελεί σοβαρότατη υποθήκη για το μέλλον. Είναι όμως η πρώτη φορά που - υπό την αιγίδα του ΕΜΠ και της ΑΣΚΤ - υπήρξε μια μαζική φυγή προς τα εμπρός των Ελληνικών Πανεπιστημίων σε ζητήματα ευρύτερης κοινωνικής παρουσίας, και ειδικότερα στον πολιτισμό. Αυτή η έμπρακτη απόδειξη ότι τα ελληνικά ΑΕΙ διαθέτουν σημαντικότερη πολιτιστική υποδομή την οποία μπορούν και οφείλουν να αξιοποιήσουν στο μέλλον, είναι μια σημαντική συμβολή στην προσπάθεια ανοίγματος των Ιδρυμάτων στην κοινωνία. Με την ενίσχυση αυτής της υποδομής και με την τόνωση της επικοινωνίας ανάμεσα στο πανεπιστήμιο και την κοινωνία, πιστεύουμε ότι θα υπάρξει στο μέλλον και ο αναγκαίος συντονισμός από μέρους του ευρύτερου κοινού.

Και τώρα, κάτι πιο προσωπικό.

Αισθάνομαι την υποχρέωση, αλλά και την ανάγκη να ευχαριστήσω, και από την θέση αυτή, όλους όσους εμ-

χθησαν για την Β΄ Πολιτιστική Πανεπιστημιάδα:

- Τα υπόλοιπα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής:

Γιώργο Παπαδόση, Αναπρύτανη ΑΣΚΤ.

Διονύση Γουσέτη, Οργανωτικό υπεύθυνο της Β΄ Παν/δας.

Νίκο Καλογερά, Καθηγητή ΕΜΠ.

Τζένη Κουτσουλιέρη, Υπεύθυνη των θεατρικών παραστάσεων της Β΄ Παν/δας.

Τάσο Κυπριανίδη, Υπεύθυνο κεντρικών εκδηλώσεων της Β΄ Παν/δας.

Βασιλή Μακρίδη, Δ/ντή Μουσικού Τμήματος ΕΜΠ.

Άκη Μητσούλη, φοιτήτριά, Υπεύθυνη θεατρικών παραστάσεων της Β΄ Παν/δας.

Βίκυ Πανταζή, Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων της Β΄ Παν/δας.

- Τον Καθηγητή *Θόδωρο Παπαδημητρίου* που μας έφτιαξε το σήμα της Β΄ Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας.

- Την *Μαίρη Λευκαδίτη*, που εκτός από τη γραμματειακή υποστήριξη με βοήθησε στην αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης και υπήρξε πολύτιμος συμπαράστατός μου σε όλες τις προσπάθειες της αρχικής οργάνωσης.

- Την *Αμαλία Φίλιππα*, την *Θεανώ Γκουνταροπούλου* και τη *Χαρά Γεωργιάδου*, που έκαναν την Γραμματειακή υποστήριξη.

- Την *Ρένα Αθανασιάδου* και τη *Γωγώ Κολυβήρα*, που επιμελήθηκαν τα πανώ της έκθεσης εικαστικών και την ίδια την έκθεση.

- Το *Νίκο Κουτσουλιέρη*, που επιμελήθηκε το περίπτερο της Β΄ Πανεπιστημιάδας στο «Πανόραμα Παιδείας», και την *Αλεξάνδρα Θεοδορακοπούλου*, που μετείχε στις βάρδιες.

- Την *Ροζάνα Γύζη*, που φορτώθηκε τη δουλειά των Δημοσίων Σχέσεων.

- Το *Δημήτρη Αγγελίδη* και την *Καίτη Φουόσκα*, που έκαναν συστηματική αφισοκόλληση όλων (πολλών) αφισών της Β΄ Πανεπιστημιάδας.

- Τα υπόλοιπα μέλη της Πολυτεχνειακής οικογένειας αλλά και της υπόλοιπης Πανεπιστημιακής Κοινότητας που συμμετείχαν ενεργά είτε στις εκδηλώσεις της Β΄ Πανεπιστημιάδας είτε στην οργάνωσή τους.

Ο χώρος του «Πυρφόρου» είναι μικρός για να χωρέσει όλα τα ονόματα, αλλά η συνεισφορά τους είναι μεγάλη, επειδή χωρίς αυτούς δε θα έφθανε η Πανεπιστημιάδα εκεί που έφθασε.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα όλους όσους έδωσαν αφανώς και την ψυχή τους για να πετύχουν οι πολυάριθμες εκδηλώσεις της Πανεπιστημιάδας. Υπήρξε σε πρώτη φάση ένα «στενό» επιτελείο ανθρώ-

πων (ο Διονύσης Γουσέτης, η Μαίρη Λευκαδίτη, η Βίκυ Πανταζή, ο Τάσος Κυπριανίδης) που σε καθημερινή βάση και για πολλές ώρες «κατεβάζαμε» ιδέες, κάναμε σχέδια (που πολλά δεν πραγματοποιήθηκαν), αναζητούσαμε τρόπους υλοποίησης και γενικά προσπαθούσαμε να μετασχηματίσουμε τα οράματα σε πράξη. Θα ήταν επίσης ατόπημα αν δεν ανέφερα ότι η τελική φάση υλοποίησης (ακούγεται στεγνά, αλλά σημαίνει πρακτικά 3 μήνες καθημερινής, αδιάκοπτης ενασχόλησης με όσα απρόβλεπτα ανέκυπταν) πέρασε από τα χέρια, και δοκίμασε την α-

νοχή της Βίκυ Πανταζή που το φιλότιμό της κάλυψε - στο μέτρο του εφικτού - όλα τα οργανωτικά κενά, ενώ ο Τάσος Κυπριανίδης που επιμελήθηκε τις κεντρικές εκδηλώσεις φρόντισε να γίνει αξιοπρεπώς αυτό το άνοιγμα του ΕΜΠ στην κοινωνία, με τις μουσικές εκδηλώσεις στις οποίες το ίδρυμα δεν είχε πείρα από το παρελθόν.

Ακόμα καθοριστική για την επιτυχία της εκδήλωσης ήταν η δουλειά του Διονύση Γουσέτη, που εργάστηκε με αφοσίωση και απόλυτη οργανωτική επάρκεια για τη διαμόρφωση του προγράμματος.

Τέλος η Β' Πανεπιστημιάδα στηρίχθηκε οικονομικά και οργανωτικά σε ανθρώπους, εκτός της Πανεπιστημιακής Κοινότητας. Η Οργανωτική επιτροπή τους απένεμε αναμνηστικά μετάλλια με το σήμα της Β' Πανεπιστημιάδας και τα ονόματά τους φαίνονται σε άλλη στήλη αυτού του τεύχους του «Πυρφόρου». Από μένα, ένα μεγάλο ευχαριστώ.

*Γιώργος Τσαμασφύρος
Αντιπρύτανης ΕΜΠ*

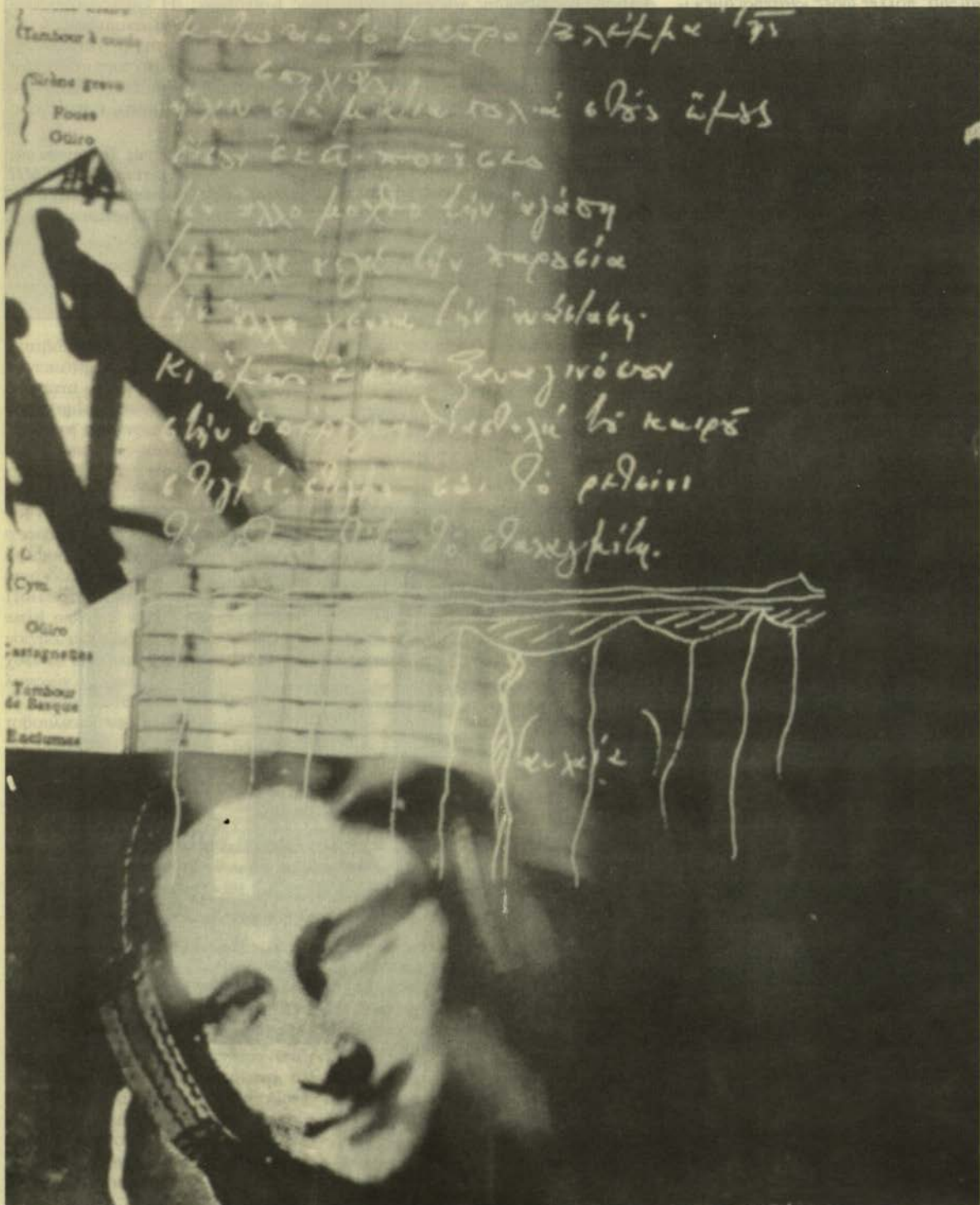
*Προέδρος Οργανωτικής Επιτροπής
Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας*

... με τη θύρα κάποιου που
... στην αναζήτηση του
... της κτηματολόγιου
... μέγαν.

... ...
... ...
... ...

... ...
... ...
... ...

— Διεύθυνση της ηχογράφησης, στην
 και την ανάγκη να αναζητήσουμε την
 από την (βλ. βλ. σελ. 130).